

Kohti matkailuliikkumisen ekosysteemiä ja uusia palveluita FIT ME! -tutkimushankkeen loppuraportti

Kirjoittajat: Jenni Vestinen, VTT
Toni Lusikka, VTT
Maria Hakkarainen, Lapin yliopisto
Olli Pihlajamaa, VTT
Minni Haanpää, Lapin yliopisto

Luottamuksellisuus: VTT Public

Versio: 30.9.2024

Raportin nimi Kohti matkailuliikkumisen ekosysteemiä ja uusia palveluita – FIT ME! -tutkimushankkeen loppuraportti	
Asiakkaan nimi ja yhteyshenkilö Business Finland, Aki Parviainen	Asiakkaan viite 23117/31/2020
Projektin nimi Foreign Individual Travelers' hospitality and Mobility Ecosystem (FIT ME!)	Projektin numero 129218
Raportin laatija(t) Jenni Vestinen (VTT), Toni Lusikka (VTT), Maria Hakkarainen (Lapin yliopisto), Olli Pihlajamaa (VTT), Minni Haanpää (Lapin yliopisto)	Sivujen/liitesivujen lukumäärä 24/12
Avainsanat Matkailuliikkuminen, palvelukonsepti, rikastettu reittiopas, vaikutusarviointi	Raportin numero VTT-R-00497-24
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämä on Business Finlandin (BF) rahoittaman Co-Innovation-hankkeen <i>Foreign Individual Travelers' hospitality and Mobility Ecosystem (FIT ME!)</i> -loppuraportti. VTT:n koordinoimassa hankkeessa tutkimuspartnerina toimi Lapin yliopisto, ja mukana oli seitsemän yritystä BF- tai omarahoitteisella hankkeella: Bout Oy Ab, Beyond Arctic Oy, Oy Matkahuolto Ab, Zoneatlas Oy, Sitowise Oy, KovaKoodarit Oy ja iQ Payments Oy. Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat edellä mainittujen organisaatioiden lisäksi Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Tunturi-Lapin kehitys ry, Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy, Kemiönsaaren kunta, Visit Turku Archipelago (ja Turku Science Park Oy), Naantalin Matkailu Oy ja Paraisten kaupunki.</p> <p>Hankkeen tuloksena syntyi muun muassa matkailuliikkumisen teoreettinen viitekehys, ja hankkeessa luotiin matkailuliikkumisen palvelukonsepteja. Asiakasymmärryksen osalta tunnistettiin erityisesti fygitaalisuus (fyysinen ja digitaalinen) matkailijoiden kokemuksen keskeisenä tekijänä. Hankkeessa kehitetty Rikastettu reittiopas -konsepti jakautui useampaan osatapaukseen, joista ”kohdepalveluilla rikastettu matkaketju siirtymän aikana” osalta toteutettiin konseptitodennus. Siinä yhdistettiin Digitransit ja Open Trip Planner -pohjainen reittiopastoteutus Visit Finlandin Datahubista ja Open Street Mapista saataviin paikka- ja kohdetietoihin. Matkailuliikkumisen vaikutusten arvioimiseksi luotiin vaikutusarviointikehikko, jota hyödynnettiin uuden matkailuliikkumispalvelun (Apukka Shuttle Bus) vaikutusarvioinnissa. Matkailuliikkumisen ekosysteemin kehittämisen keinoksi tunnistettiin matkailuliikkumisen kokonaishallinta -malli.</p> <p>Hankkeen tuloksia julkaistaan tämän tutkimusraportin lisäksi kattavammin erillisessä tulosraportissa sekä muun muassa konferenssiartikkeleissa ja lukuisissa tilaisuuksissa.</p>	
Luottamuksellisuus	VTT Public
<p>Oulu 30.9.2024</p> <p>Laatija</p> <p>Jenni Vestinen, johtava tutkija</p>	
<p>VTT:n yhteystiedot</p> <p>Jenni Vestinen, VTT, PL 1100, 90571 Oulu, jenni.vestinen@vtt.fi, +358 40 750 5615</p>	
<p>Jakelu (asiakkaat ja VTT)</p> <p>Business Finland, VTT, hankekonsortio</p>	
<p><i>VTT:n nimen käyttäminen mainonnassa tai tämän raportin osittainen julkaiseminen on sallittu vain Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:ltä saadun kirjallisen luvan perusteella.</i></p>	

Hyväksyminen

TEKNOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS VTT OY

Päivämäärä: 30.9.2024

Allekirjoitus:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Merja Penttinen', with a long horizontal flourish extending to the right.

Nimi: Merja Penttinen

Asema: Johtava tutkija. Hankkeen vastuullinen johtaja.

Alkusanat

Foreign Individual Travelers' hospitality and Mobility Ecosystem (FIT ME!) -hankkeen lähtökohtana oli edistää matkailuliikkumisen palveluita ja digitaalisia ratkaisuja, erityisesti huomioiden yksilömatkailijoiden tarpeet harvaan asutuilla alueilla ja kohteissa. Tähän raporttiin on koottu FIT ME! -hankkeen päätulokset työpaketeittain, ja hankkeen tuloksia on esitetty kattavammin erillisessä tulosraportissa. Lisäksi tuloksia on esitetty erillisinä julkaisuina ja esityksinä, joiden tiedot on koottu tämän raportin liitteelle.

FIT ME! -hanke oli Business Finlandin (BF) rahoittama Co-Innovation-hanke, joka toteutettiin kesäkuun 2021 ja toukokuun 2024 välisenä aikana. Hanke koostui tutkimushankkeesta ja erillisistä yrityshankkeista. Tutkimushanketta toteuttivat VTT Oy (VTT, BF diaarinumero 23117/31/2020) ja Lapin yliopisto (LY, BF diaarinumero 44044/31/2020). Yrityskumppanit olivat mukana BF-rahoitteisella tai omarahoitteisella hankkeella. BF-rahoituksella mukana olleet yritykset olivat Bout Oy Ab, Beyond Arctic Oy, Oy Matkahuolto Ab, Zoneatlas Oy ja Sitowise Oy. Omalla hankkeella mukana olleet yritykset olivat KovaKoodarit Oy ja iQ Payments Oy. Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat edellä mainittujen organisaatioiden lisäksi Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Tunturi-Lapin kehitys ry, Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy, Kemiönsaaren kunta, Visit Turku Archipelago (Turku Science Park Oy), Naantalin Matkailu Oy ja Paraisten kaupunki.

FIT ME! -hanketta koordinoi VTT, ja projektipäällikkönä toimi Jenni Vestinen (ent. Eckhardt) ja vastuullisena johtajana Merja Penttinen. VTT:n avainhenkilöt olivat Jenni Vestinen (TP 5 ja 7 vastaava), Toni Lusikka (TP 6 vastaava) ja Janne Lahti (TP3 vastaava) sekä Olli Pihlajamaa, Immo Heino, Riina Isola ja Timo Kinnunen. LY:n projektipäällikkönä toimi Maria Hakkarainen (TP1 ja 4 vastaava) ja toisena avainhenkilönä Minni Haanpää (TP2 vastaava). Myös muuta VTT:n ja LY:n henkilöstöä osallistui hankkeeseen. Haluamme kiittää kaikkia hankekonsortion jäseniä ja Business Finlandia mahdollisuudesta tehdä yhteistyötä näin mielenkiintoisen tutkimus- ja kehitysaiheen parissa.

Oulussa 30.9.2024

Tekijät

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
1. Johdanto.....	5
1.1 Tausta	5
1.2 Hankkeen tavoitteet ja konsortio.....	5
2. Tutkimushankkeen keskeiset tulokset.....	7
2.1 Yhteisen monitieteisen viitekehyksen luominen	7
2.2 Matkailuliikkumispalveluiden konseptointi.....	8
2.2.1 Fygitaalisuus – asiakaskokemus keskiöön.....	9
2.2.2 Matkailuliikkumisen konseptit.....	9
2.3 Matkailuliikkumisen FIT ME! -palvelualusta	11
2.4 Pilottitutkimus ja todentaminen	13
2.5 Vaikuttavuuden arviointi ja mittarit	14
2.5.1 Matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko.....	14
2.5.2 Apukka Shuttle Bus -palvelun vaikutusarviointi	16
2.6 Ekosysteemin toimintamallit, liiketoiminnan kehittäminen ja kasvun edistäminen	19
2.7 Koordinointi ja tulosten levittäminen.....	19
2.8 Tulosten yhteenveto	20
3. Yhteistyö, vaikutukset ja jatkosuunnitelmat.....	21
3.1 Kotimainen yhteistyö	21
3.2 Kansainvälinen yhteistyö	21
3.3 Hankkeen vaikutukset.....	22
3.4 Tutkimustulosten hyödyntäminen hankkeen jälkeen.....	23
Lähdeviitteet.....	24
Liite 1. Matkailuliikkumisen hallintarakennetaulukot.....	25
Liite 2. Hankkeessa kerätyt aineistot.....	27
Liite 3. Yhteiskehittämisen temaattiset työpajat	29
Liite 4. Viestintä- ja julkaisutoiminta	31

1. Johdanto

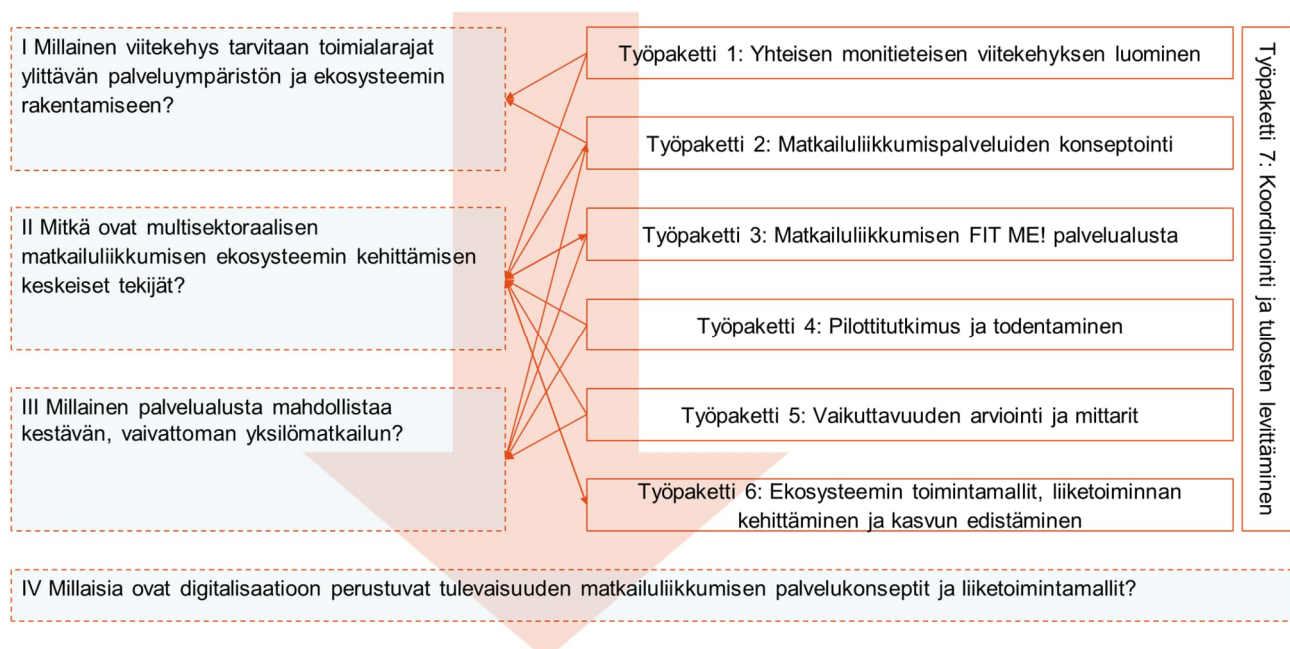
1.1 Tausta

Yksilömatkailu on globaalisti kasvava trendi, jonka odotetaan kasvavan myös Suomessa voimakkaasti. Suomen kansainvälisiä matkailuvaltteja ovat luontokokemukset ja syrjäiset kohteet, joiden saavuttaminen on usein haastavaa ilman henkilöautoa. Matkailuliikkumisen palveluille on selkeä tarve, ja matkailun ja liikenteen toimialojen siiloutumisen vuoksi tarvitaan toimialarajat ylittävää yhteiskehittämistä ja innovaatioekosysteemejä.

Digitalisaatiota hyödynnetään yhä enemmän sekä liikkumispalveluissa että matkailussa. Tietojen digitalisointi parantaa palveluiden ja kohteen löydettävyyttä sekä mahdollistaa niiden sisällyttämisen erilaisiin digitaalisiin jakelukanaviin ja palveluihin. Digitalisaatio myös mahdollistaa yksilöllisesti räätälöityjä ratkaisuja. Reaaliaikainen ja paikkaperustainen tieto tekee matkustamisesta helpompaa ja näin ollen parantaa matkakokemusta.

1.2 Hankkeen tavoitteet ja konsortio

Foreign Individual Travelers' hospitality and Mobility Ecosystem (FIT ME!) -hankkeen tavoitteena oli tuottaa matkailuliikkumisen viitekehukseen perustuvaa tutkittua tietoa ja todennettuja ratkaisuja sekä luoda yhteiskehittämisen ja digitalisaation keinoin pohja kestävästä kasvusta vauhdittavalle matkailun ja liikenteen toimialat yhdistävälle liiketoimintaekosysteemille. Tavoitteiden saavuttamiseksi hanke vastasi neljään tutkimuskysymykseen seitsemän toteutetun työpaketin avulla (Kuva 1).

Kuva 1. FIT ME! -hankkeen tutkimuskysymykset ja työpaketit.

Työpakettissa 1 rakennettiin yhteinen monitieteellinen matkailun ja liikenteen toimialoja tutkivien tieteenalojen viitekehys yhdeksi matkailuliikkumisen kokonaisuudeksi. Työpakettissa 2 konseptoitii matkailuliikkumisen palveluita asiakaskokemukseen pohjautuen teknisten ratkaisujen ja palvelukonseptien lähtökohdaksi. Työpakettissa 3 toteutettiin konseptitodennus (Proof of Concept, PoC) matkailuliikkumisen palvelualustasta (Rikastettu reittiopas -konsepti), sekä tutkittiin digitaalisia palveluita,

datalähteitä ja tietovarantoja. Työpaketti 4 suunnitteli, yhteiskehitti ja edisti yhteishankkeen kokeiluja. Työpaketissa 5 laadittiin matkailuliikkumisen vaikuttavuudenarviointikehikko ja -mittaristo sekä arvioitiin valittujen konseptien ja kokeilujen vaikutuksia. Työpaketissa 6 tutkittiin multisektoriaalisen ekosysteemitoiminnan kriittisiä tekijöitä ja kehitettiin matkailuliikkumisen kokonaishallinnan malli. Työpaketti 7 sisälsi hankkeen koordinoinnin ja viestinnän.

Hankekonsortio muodostui Business Finlandin rahoittamasta Co-Innovation-kokonaisuudesta, jota koordinoi VTT. Hanke koostui VTT:n ja Lapin yliopiston yhteisestä tutkimushankkeesta ja rinnakkaisista yrityshankkeista, jotka toteuttivat Bout Oy Ab, Beyond Arctic Oy, Oy Matkahuolto Ab, Zoneatlas Oy, Sitowise Oy, KovaKoodarit Oy ja iQ Payments Oy. Yritystahojen lisäksi ohjausryhmään ja hankkeen rahoittajiin kuuluivat Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy sekä aluekehitysyhtiöt Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Tunturi-Lapin kehitys ry, Kemiönsaaren kunta, Visit Turku Archipelago (aiemmin Turku Science Park Oy), Naantalın Matkailu Oy ja Paraisten kaupunki.

2. Tutkimushankkeen keskeiset tulokset

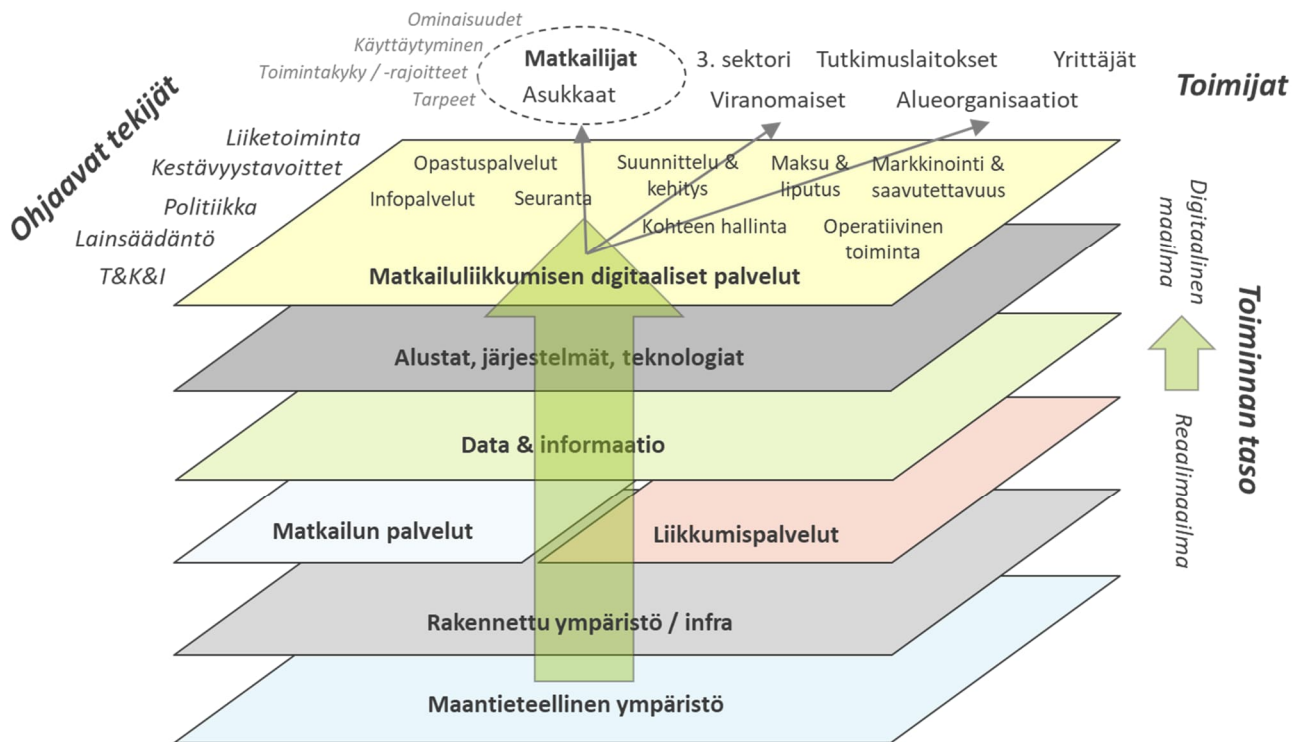
Tässä luvussa käsitellään tiivistetysti FIT ME! -hankkeen keskeisimmät tutkimustulokset työpaketeittain. Tutkimustuloksia on esitetty laajemmin erillisessä tulosraportissa (ks. Lusikka ym., 2024, tulossa).

Työpaketit ja niiden keskeisimmät tulokset ovat:

- Työpaketti 1. Yhteisen monitieteisen viitekehyksen luominen (luku 2.1): matkailuliikkumisen määrittely ja hallinnollisen tilannekuvan kokoaminen kansallisesti ja alueellisesti, data-intensiivisten matkailuliikkumispalveluiden rakentumisen polku, ja matkailun kokonaishallinnan malli.
- Työpaketti 2. Matkailuliikkumispalveluiden konseptointi (luku 2.2): fygitaalinen asiakaskokemus ja potentiaaliset matkailuliikkumisen konseptit.
- Työpaketti 3. Matkailuliikkumisen FIT ME! -palvelualusta (luku 2.3): konseptitodennus ”Rikastettu reittiopas” -palvelusta.
- Työpaketti 4. Pilottitutkimus ja todentaminen (luku 2.4): valitut kokeilut ja useita konseptiluonnoksia.
- Työpaketti 5. Vaikuttavuuden arviointi ja mittarit (luku 2.5): matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko, joka sisältää mittareita (Key Performance Indicator, KPI) käyttäjä-, organisaatio- ja yhteiskunnallisella tasolla, sekä Apukka Shuttle Bus -palvelun vaikutusarviointi.
- Työpaketti 6. Ekosysteemin toimintamallit, liiketoiminnan kehittäminen ja kasvun edistäminen (luku 2.6): yhteiskehittämisen toimintamalli ja matkailuliikkumisen kokonaishallinta.
- Työpaketti 7. Koordinointi ja tulosten levittäminen (luku 2.7): projektin hallinta, yhteiskehittäminen sekä viestintä ja verkostoituminen kotimaisilla ja kansainvälisillä foorumeilla.

2.1 Yhteisen monitieteisen viitekehyksen luominen

Työpaketissa 1 tunnistettiin ja yhdistettiin matkailun ja liikenteen toimialoja tutkivien tieteidenalojen teoreettiset tarkastelut yhdeksi matkailuliikkumisen teoreettiseksi viitekehykseksi. Työpaketin tuloksena syntyi teoreettinen viitekehys: Älykkään matkailuliikkumisen ekosysteemi harvaan asutuilla alueilla ja viitekehys ”*dataintensiivisten matkailuliikkumispalveluiden rakentumisen polku*”, joka kokoaa yhteen matkailuliikkumisen eri elementit, ohjaavat tekijät ja toimijat, mitkä vaikuttavat toimintaympäristöön (ks. Kuva 2). Viitekehys tiivistää fygitaalisen (fyysinen-digitaalinen) matkailijan palvelukokemuksen ja siihen vaikuttavat tekijät yhdeksi kokonaisuudeksi, joka tulee huomioida matkailuliikkumisen palveluiden kehittämisessä. Viitekehys on yksinkertaistettu esitys matkailuliikkumisen toimintaympäristöstä ja kokonaisuudesta, joka toimi hankkeessa konseptien ja kokeiluiden yhteiskehittämisen ja ekosysteemin rakentamisen pohjana.

Kuva 2. Dataintensiivisten matkailuliikunnispalveluiden rakentumisen polku. © Olli Pihlajamaa & Maria Hakkarainen

Keskeisimmät työpaketin 1 tulokset ovat Dataintensiivisten matkailuliikunnispalveluiden rakentumisen polku -mallin kuvantamisen lisäksi matkailuliikunnan kansallista ja alueellisia hallinta- ja vastuurakenteita kuvaavat hallintarakennetaulukot (Liite 1), matkailuliikunnan älykkyykeskustelujen käsitehierarkian kuvaaminen, matkailun kokonaishallinnan mallin tuottaminen yhteistyössä työpaketin 6 kanssa. Työpaketin 1 tuloksia on esitetty kattavammin erillisessä tulosraportissa (Lusikka ym., 2024, tulossa), Lapin ja Saariston pilotialuekuvauksissa hankkeen verkkosivuilla, Matkailun kokonaishallinnan mallia ja sen pohjalta tehtyjä suosituksia esittelevässä *Matkailuliikunnan kokonaishallinta* white paperissa (Hakkarainen & Lusikka, 2024, tulossa). Työpaketin kirjallisuuskatsauksia ja toimintaympäristökuvauksia tuotettiin useissa hankkeen toimeksiantoina tehdyissä opinnäytetöissä (Taulukko 15, opinnäytteen 1,2,3,5 ja 8). Tuloksista ollaan myös kirjoittamassa kahta tieteellistä artikkelia. Työpaketin 1 tuloksista on julkaistu kolme konferenssiartikkelia (Taulukko 9, paperit # 1, 4 ja 6) ja yksi populaari haastatteluartikkeli. Tuloksia on esitetty eri kansallisissa ja kansainvälisissä alue- ja elinkeinotoimijoille ja akateemiselle yleisölle suunnatuissa tilaisuuksissa.

2.2 Matkailuliikunnispalveluiden konseptointi

Työpaketissa 2 luotiin palvelukonsepteja ja liiketoimintamallikuvauksia matkailuliikunnispalveluille perustuen empiirisesti kerättyyn asiakas- ja kohdeymmärrystietoon, kansainvälisten ratkaisuiden vertailuanalyysiin, asiakasymmärryksen rakentamiseen ja yhteiskehittämisen menetelmiin. Kerätty aineisto on esitetty liitteessä 2. Asiakasymmärryksen osalta tunnistettiin erityisesti *fygitaalisuus* matkailijoiden kokemuksen keskeisenä tekijänä. Matkailijasegmentit ja matkailijoiden odotukset matkoille moninaistuvat tulevaisuudessa entisestään. Jotta näihin erilaisiin odotuksiin pystytään vastaamaan, tarvitaan parempaa ymmärrystä matkailijoiden elämysmaailmoista. Tätä voidaan saada data-analytiikan avulla, mutta myös kvalitatiivisin menetelmin tuotetulle asiakasymmärrykselle on tämän hankkeen perusteella selkeä tarve. Jotta voidaan suunnitella matkailuelämyksiä tukevia ja/tai niitä tuottavia fygitaalisia palvelukonsepteja, tarvitaan syvällistä ymmärrystä käyttäjien kokemuksesta. Aiempi tutkimus on osoittanut, että matkailun digitalisaation suunnittelu on monelta osin liian tuotantolähtöistä keskittyen

teknologiseen tehokkuuteen ja unohtaa inhimillisen orientaation ja matkailuelämyksen näkökulman. Uusien ja parannettujen palvelujen luomiseksi tarvitaan monitieteellistä ja useita eri menetelmiä hyödyntävää asiakastutkimusta, joka pureutuu kyselyitä ja kvantitatiivista tietoa syvällisemmin käyttäjien todellisiin tarpeisiin ja ominaisuuksiin.

Työpaketin 2 tuloksissa keskiöön nostettiin asiakaskokemuksen ja toimialaymmärrys matkailuliikkumisen digitaalisessa kehittämisessä. Tulokset osoittavat, että matkailijan kokemus on yhä useammin fygitaalinen, jossa reaali maailman ja digitaalisten palveluiden tulisi toimia saumattomasti yhteen. Tätä havaintoa esitellään tarkemmin *Tulevaisuuden matkailijat fygitaalisten kokemusten äärellä* white paperissa (Haanpää & Hanni-Vaara, 2024). Työpaketissa muotoiltiin hankkeen pilottialueiden tarpeiden mukaisesti viisi käyttötapausta, joita yhdistellen muodostui luvussa 2.2.2 ja tulosraportissa tarkemmin esiteltävä *Rikastettu Reittiopas* -konsepti. Tarkemmat aineistokuvaukset ovat luettavissa case-kortteina hankkeen nettisivuilta (www.matkailuliikkuminen.fi/materiaalit-ja-tulokset/) ja hankkeen tulosraportista. Työpaketin 2 tuloksista on julkaistu kolme konferenssiartikkelia (Taulukko 9, paperit # 1, 2, 4 ja 6), sekä tuloksia on esitetty eri kansallisissa ja kansainvälisissä tilaisuuksissa. Tuloksista ollaan kirjoittamassa tieteellistä artikkelia.

2.2.1 Fygitaalisuus – asiakaskokemus keskiöön

Yksi hankkeen keskeisimmistä tavoitteista oli selvittää digitalisaatioon perustuvia matkailuliikkumisen palvelukonsepteja ja niiden liiketoimintamalleja. Erityisesti palvelukonseptien osalta tutkimuskysymystä lähdettiin avaamaan teoreettisesti matkailukokemuksen/-elämyksen ja fygitaalisuuden käsittein (mm. Mieli, 2022; Zillinger, 2021). Matkailijat käyttävät erilaisia mobiililaitteita, minkä seurauksena heidän kokemuksensa muuttuvat enenevässä määrin fygitaalisiksi. Tällä tarkoitetaan samanaikaista ja päällekkäistä fyysisen ja digitaalisen kokemisen hybridiä tilaa, jossa kokija liikkuu eri aikojen ja paikkojen välillä (Mieli et al., 2024). Jotta voidaan suunnitella matkailuelämyksiä tukevia ja/tai niitä tuottavia fygitaalisia palvelukonsepteja, tarvitaan syvällistä ymmärrystä käyttäjien kokemuksesta.

2.2.2 Matkailuliikkumisen konseptit

Yhteishankkeen tuloksena syntyi useita konsepteja yritysten omien hankkeiden ja tutkimuslaitosten hankkeen tuloksena. Yrityshankkeiden tulokset on esitelty niiden omissa raporteissa. Tutkimushankkeen toimenpiteiden pohjalta syntyi viisi käyttötapausta:

1. Vesiliikenne osaksi matkaketurjuja – Case Utö
2. Kohdepalveluilla rikastettu matkaketurju siirtymän aikana
3. Matka-/päiväohjelman suunnittelu matkaketurjuineen
4. Interaktiivinen kartta
5. Matkailutoimijoiden liikennöintikapasiteetin hallinta ja optimointi.

Käyttötapaukset on kuvattu tarkemmin tulosraportissa (ks. Lusikka ym., 2024, tulossa). Käyttötapaukset kaksi (2) ja kolme (3) on kuvattu tiivistettynä ”Rikastetuksi reittioppaaksi”.

Rikastettu reittiopas

Rikastetun reittioppaan käyttötapaus jakautuu useampaan eri osatapaukseen ja niiden pohjalta kehitettiin useampia ratkaisuvaihtoehtoja. Osatapaukset niputettiin Rikastettu reittiopas -konseptin alle, mutta tosiasiaassa niistä muotoutui kaksi itsenäistä konseptia sekä näiden ominaisuuksia yhdistelevä konsepti:

1. Matkaohjelman suunnittelu matkaketjuineen
2. Kohdepalveluilla rikastettu matkaketju siirtymän aikana
3. Retkeilyreittisuunnittelu matkaketjuineen ja kohdepalveluineen

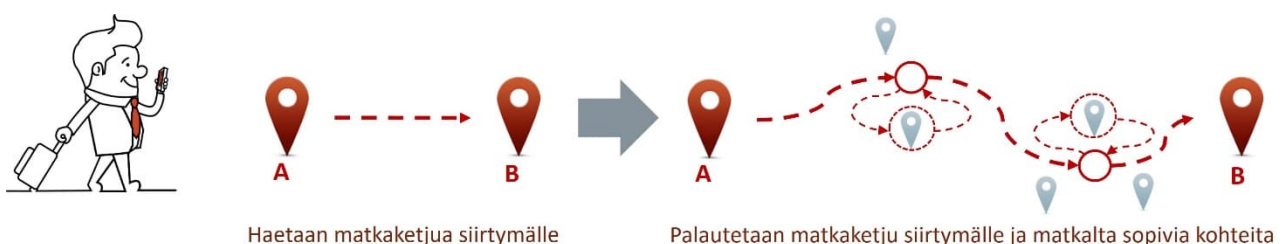

Kuva 3. Matkaohjelman suunnittelu matkaketjuineen. © Olli Pihlajamaa

Matkaohjelman suunnittelu matkaketjuineen -konseptin ideana oli tarjota matkustajalle kohdealueelta mahdollisimman hyvä kuva häntä kiinnostavista matkakohteista ja palveluista ja luoda hänelle valituista kohteista ehdotus matkaohjelmaksi, joka sisältää matkaketjuvaihtoehdot kohteiden välillä (Kuva 3). Tällainen kokonaisvaltainen matkaohjelman rakentaja voisi rakentaa matkaohjelmia annetulle aikavälille alkaen päiväohjelman suunnittelusta. Kaksi keskeistä ratkaistavaa haastetta, jotka sisältyvät tämän toiminnallisuuden toteuttamiseen ovat:

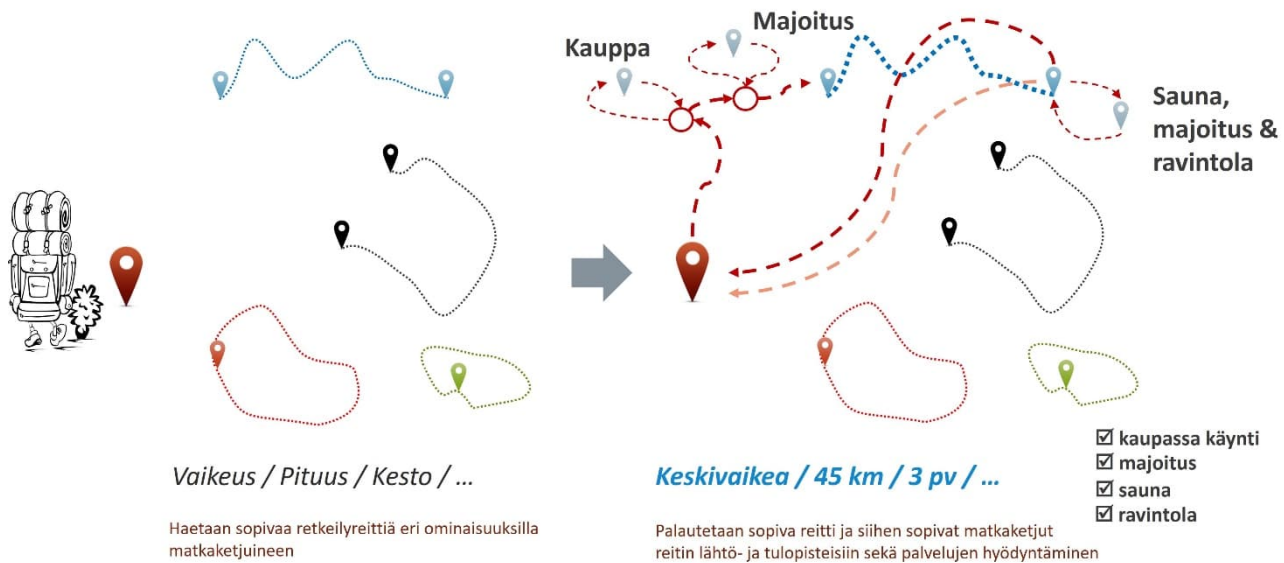
1. Kohteiden valinta kaikista tarjolla olevista kohteista.
2. Matkaohjelman luominen, jossa valitut kohteet on järjestetty sellaiseen järjestykseen, että kohteiden väliset siirtymät voidaan varustaa mielekkäillä matkaketjuilla.

Toinen Rikastetun reittioppaan tapauksista, *Kohdepalveluilla rikastettu matkaketju siirtymän aikana* (Kuva 4) ei perustu matkaohjelman luomiseen valituista kohteista, vaan matkailijan suunnitteleman siirtymän rikastamiseen. Siinä matkailija hakee ensisijaisesti matkaketjuja toivomalleen siirtymälle kohteesta A kohteeseen B. Matkaketjuehdotusten sisältäessä vaihtoehtoja kulkuneuvosta toiseen, voi palvelu ehdottaa vaihtojen odotusaikoihin mielekkäitä käyntikohteita ja tekemistä. Näin sellaisetkin matkaketjut, jotka pitkien odotusaikojen vuoksi eivät miellytä tai jäisivät matkustajalta mahdollisesti kokonaan huomioimatta, voisivatkin nousta mielekkäiksi vaihtoehdoiksi. Ideaa pidemmälle vietyinä, matkaketjua voitaisiin venyttää jopa keinotekoisesti matkailijan toivomalla tavalla, jotta myös matkan ajaksi saataisiin matkailijalle uusia elämyksiä. Matkailijan kokemuksen parantamisen lisäksi syrjäseutujen liikkumispalvelut voitaisiin saada tehokkaammin käyttöön, jonka lisäksi myös normaalisti siirtymissä ohitetut kohteet voisivat saada enemmän matkailijoiden huomiota.

Kuva 4. Kohdepalveluilla rikastettu matkaketju siirtymän aikana. © Olli Pihlajamaa

Retkeilyreittisuunnittelu matkaketjuineen ja kohdepalveluineen (Kuva 5), kolmantena Rikastetun reittioppaan konseptina, kehitettiin vastaamaan niitä matkailijoita, jotka tulevat eri pituisille ja tasoisille retkeily- ja vaellusreiteille Suomeen. Tässä tapauksessa lähtökohtana ovat eri vaellusreittivaihtoehdot, josta matkailija valitsee itselleen sopivimman läpi kuljettavakseen. Palvelu esittelee vaellusreitit matkailijalle esim. kuvauksineen, vaikeusasteineen, pituuksineen ja odotettavissa olevine kestoaikeineen, joiden perusteella matkailija valitsee itselleen sopivimman kohdereitin. Tämän jälkeen palvelu kyselee haluttuja lisäpalveluita, jotka matkailija haluaa liittää retkeilynsä oheen (esim. majoitus, sauna ja ravintola vaelluksen jälkeen). Valintojen perusteella palvelu rakentaa lopulta matkailijalle halutusta kohteesta matkaketjun vaellusreitit alkuun ja vastaavasti matkaketjun vaelluksen loppupäästä matkaketjun takaisin matkailijan haluamaan paikkaan. Jos matkailija on valinnut vaellusaktiviteettinsa oheen muita palveluita, huomioidaan nämä matkaketjuja suunniteltaessa

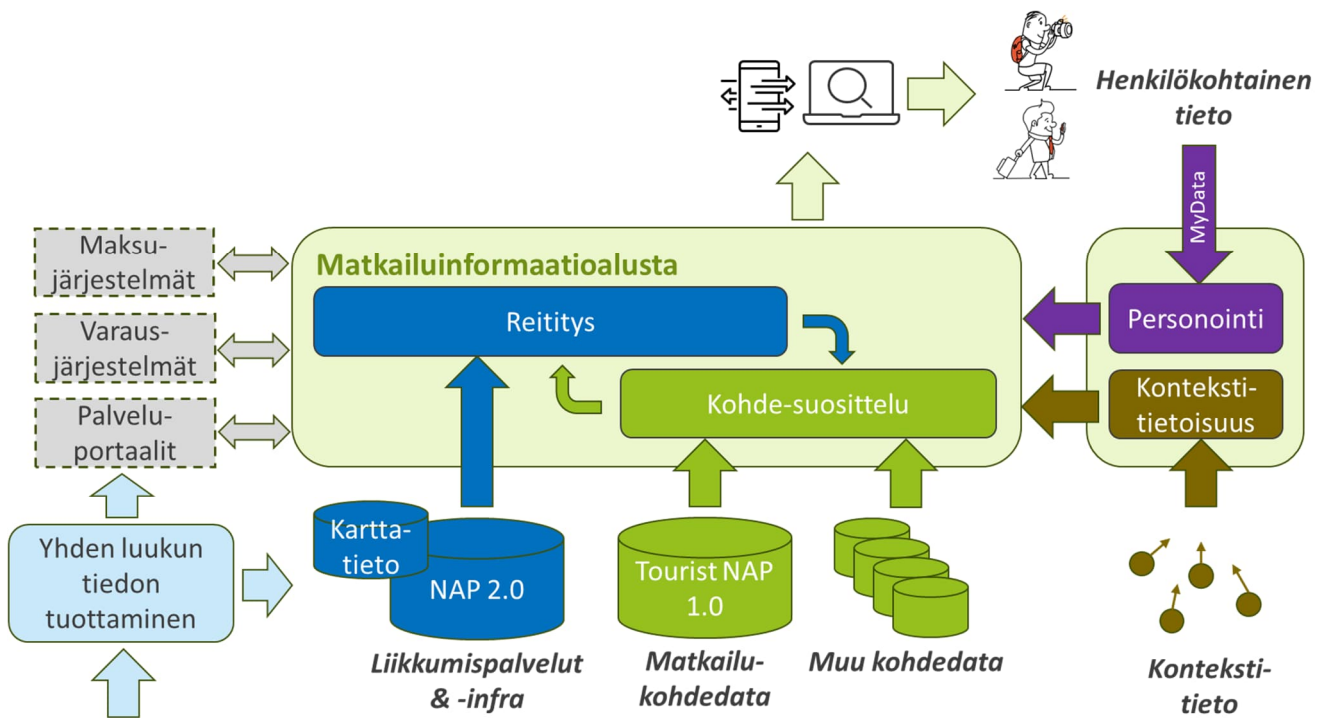

Kuva 5. Retkeilyreittisuunnittelu matkaketjuineen ja kohdepalveluineen. © Olli Pihlajamaa

2.3 Matkailuliikkumisen FIT ME! -palvelualusta

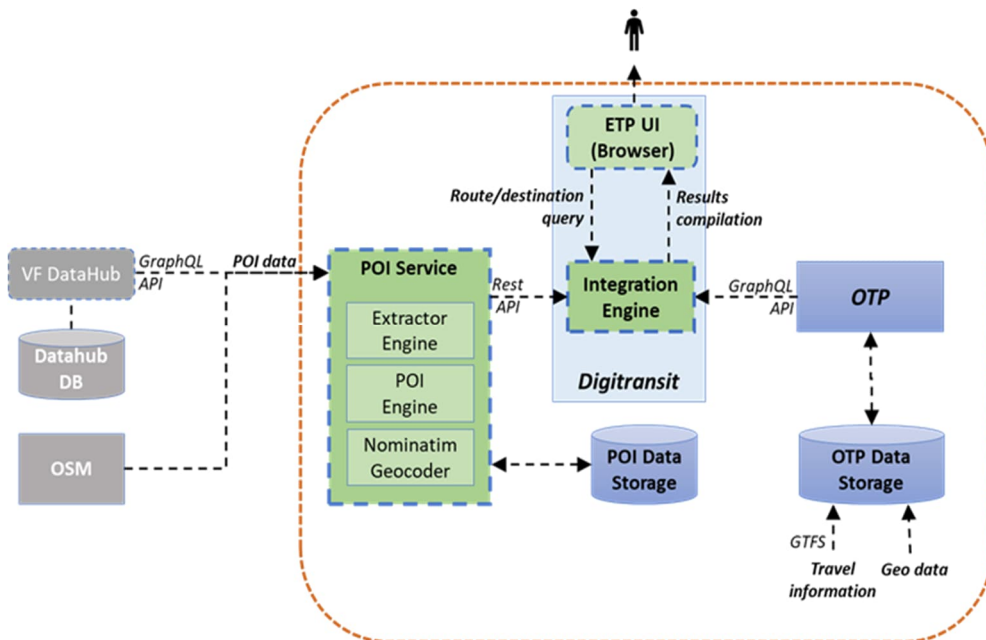
Työpaketissa 3 toteutettiin konseptitodennus (PoC) matkailuliikkumisen palvelualustasta (Rikastettu reittiopas -konsepti), sekä tutkittiin digitaalisia palveluita, datalähteitä ja tietovarantoja. Työpaketissa tehtiin myös State-of-the-Art-selvitys matkailun ja liikkumisen digitaalisista palveluista ja tietovarantojen teknologisesta integroitavuudesta.

Kuva 6 esittää loogisen tavoitearkkitehtuurin Rikastettu reittiopas -konseptista, jossa kansallisen matkatiedon koonti (National Access Point, NAP 2.0) ja matkailijan palvelukuvausten koonti (Tourist NAP 1.0) sekä kohderyhmäkohtainen muu valittu kohdedata kokoavat rikastetun reittioppaan tarvitsemat tiedot helposti palveluntarjoajien hyödynnettäväksi. Edellä mainitun digitaalisen tiedon tuottamisessa on tärkeitä luoda palveluita, jotka toisaalta kokoavat matkatiedon ja matkailijan palveluiden kuvaukset päivityksineen yhden luukun kautta, jonka taustalla oleva palvelu jakaa tämän tiedon kaikkiin palveluntarjoajan hyödyntämiin kohteisiin (esim. varausjärjestelmät, Google, TripAdvisor, jne.). Käyttäjän henkilökohtaista tietoa sekä kontekstietoa yhdistetään palvelukokemuksen personointiin tilannetietoisesti tukemaan matkailijaa koko palvelun kattaen. Tavoitearkkitehtuurin toteuttamisen edellytyksenä on saada aikaiseksi nykyistä paremmin kaiken matkatiedon kokoava yhtenäinen koontikanta (NAP 2.0) sekä esim. nykyisestä Visit Finlandin Datahubista eteenpäin kehitetty kattavasti matkailijapalvelut sisältävä koontikanta (Tourist NAP 1.0). Koko Suomen kattavan kansallisen toteutuksen sijaan tavoitearkkitehtuurin toteutus voi olla realistisinta ensin jollakin rajatulla alueella, jossa jokin alueellinen toimija ottaisi em. digitaalisen datainfrastruktuurin hoitaakseen.

Kuva 6. Rikastetun reittioppaan konseptitodennuksen looginen arkkitehtuuri. © Olli Pihlajamaa

Kuva 7 esittää konseptitodennuksen teknisen arkkitehtuurin, jossa yhdistettiin Digitransit ja Open Trip Planner (OTP) -pohjainen reittiopastoteutus Visit Finlandin Datahubista ja Open Street Mapista (OSM) saataviin paikka- ja kohdetietoihin integroiden ne (Integration Engine) älykkäällä tavalla uudelleeniseksi käyttäjäkokemukseksi (ETP UI).

Kuva 7. Rikastetun reittioppaan tekninen arkkitehtuuri. © Janne Lahti & Olli Pihlajamaa

Teknisen toteutuksen pohjalta tuloksena voidaan todeta integroidun palvelualueen olevan teknisesti kohtalaisen helposti toteutettavissa, mutta suurimman haasteen aiheuttaa saatavilla olevan datan laatu, saatavuus ja yhtenäisten datamallien/standardien puute. Nämä haasteet kytkeytyvät työpaketeissa 1, 2, 4 ja 6 esitettyihin haasteisiin ja kehittämistarpeisiin kokonaishallinnan, liiketoimintamallien ja yhteistyömallien osalta. Keskeisin johtopäätös onkin, että teknologisesti kyvykkään palvelualueen rakentaminen on mahdollista, mutta sen täysimittainen hyödyntäminen edellyttää panostuksia organisaatioiden digitaalisten kyvykkyyksien ja ymmärryksen rakentamiseen, toimivien liiketoimintamallien kehittämiseen ja selkeiden pelisääntöjen määrittämiseen datan jakamisen ja hyödyntämisen osalta. Tätä varten tarvitaan menetelmiä myös datan arvon määrittämiseen.

2.4 Pilottitutkimus ja todentaminen

Työpaketissa rakennettiin valmiuksia viedä hankkeen aikana tutkittuja, kokeiltuja ja testattuja konsepteja, ratkaisuita ja ideoita kohti konkreettista toimintaympäristöä ja potentiaalisia asiakkaita. Työpaketissa suunniteltiin yhteiskehittämisen menetelmiä ja kehitettiin alueellisia matkailuliikkumisen toiminta- ja hallintakäytäntöjä hyödyntäen konseptien kokeiluja ja niihin liittyviä toimenpiteitä (Liite 3). Hankkeen aikana toteutetut yrityskokeilut on esitetty taulukossa 1. Kokeilujen teemoina olivat kaluston ja paikkatiedon kehittäminen osana toiminnanohjausta, tapahtumien toiminnan ohjaus, vesiliikenteen matkaketjujen kehittäminen, vesiliikennepalveluiden alustapalvelun kehittäminen, matkailupalveluiden ja julkisen liikenteen yhdistäminen ja matkailudatan käyttö Rikastettu reittiopas -konseptissa.

Varsinaisia tutkimushankkeen ja yhteishankkeen yhteisiä kokeiluja toteutettiin ”Rikastettu reittiopas” -konseptiin liittyen. Kyseistä konseptitodennusta esiteltiin ja demonstroitiin useissa tilaisuuksissa ja lisäksi työpaketissa toteutettiin ”friendly testing” -kokeilu hankkeeseen osallistuvien tutkimusryhmien panoksella. Työpaketin tuloksena syntyi useita potentiaalisia matkailuliikkumisen konsepteja ja -aihoita tutkijatyönä.

Taulukko 1. FIT ME! -hankkeen yrityskokeilut.

Toteuttaja-yritykset	Konsepti	Toteutusvaihe	Tulevaisuus
Beyond Arctic & Sitowise	Liikkumisen kaluston yhteiskäyttö	Konseptiluonnos	Mahdollinen kehityssuunta matkailutoimialan ja yksityisautojen yhteiskäyttömallien konseptointi
Beyond Arctic & Kovakoodarit	Matkailuyrityksen paikkatietopohjainen toiminnanohjaus	Konseptiluonnos ja yrityssparraus sekä Beyond Arctic:n omana työnä tekemä kokeilu	Paikkatiedon hyödyntämiselle matkailuyrityksissä on selkeä tarve ja osana yrityksen toiminnanohjausta, sillä voidaan tuottaa resurssisäästöjä ja laadukkaampaa palvelua
Bout	Vesiliikennepalveluiden markkina- ja ostoalusta	Kokeilu Turun saaristossa	Kv-markkinat näyttäytyvät alustalle kotimaan markkinoita potentiaalisemmilta
Kovakoodarit & Hiljaisuus Festivaali	Tapahtumien toiminnanohjaus	Kokeilu Hiljaisuus-Festivaaleilla, kesä 2023	Matkailutoimialan ja tapahtumien toiminnanohjauksessa voivat toimia hyvin samankaltaiset ratkaisut
Matkahuolto	Vesiliikenne osaksi matkaketjuja	Pääasiallinen toteutus tapahtui FIT ME! Co-Creation hankkeen aikana.	Vesiliikenteen digitointia jatketaan yhteistyössä kansallisten viranomaisten ja liikenteen

Toteuttaja-yritykset	Konsepti	Toteutusvaihe	Tulevaisuus
Matkahuolto & Apukka Resort	Apukka Shuttle Bus, julkisen liikenteen matkailuliikkumis-palvelu	Pilotointi kaudella 2022-2023, palvelu jatkunut seuraavina kausina	hallinnasta vastaavien tahojen kanssa. Kohdelähtöiset matkailuliikkumis-palvelut voivat parantaa kohteen saavutettavuutta, kohdepalvelujen laatua, lisätä paikallisten liikkumismahdollisuuksia sekä tuoda muita hyötyjä
Zoneatlas	Kohdeklusterit rikastetussa reittioppaassa	Konsepti ja Rikastetun reittioppaan teknisten valmiuksien toteutus konseptin todentamiselle.	Rakennettujen valmiuksien pohjalta Zoneatlaksen sisältöjen integrointi palvelukokeiluksi

Hankkeessa käytettyä yhteiskehittämisen mallia toimenpiteineen esitellään tarkemmin tulosraportissa (Lusikka ym., 2024, tulossa). Kokeilujen vaikuttavuusarviointia käsitellään kahdessa konferenssiartikkelissa (Taulukko 9, paperit, # 3 ja 4). Yrityskokeilujen tueksi hankkeen toimeksiantona toteutettiin kolme opinnäytettä (Taulukko 15, opinnäytteet # 3, 6, ja 7).

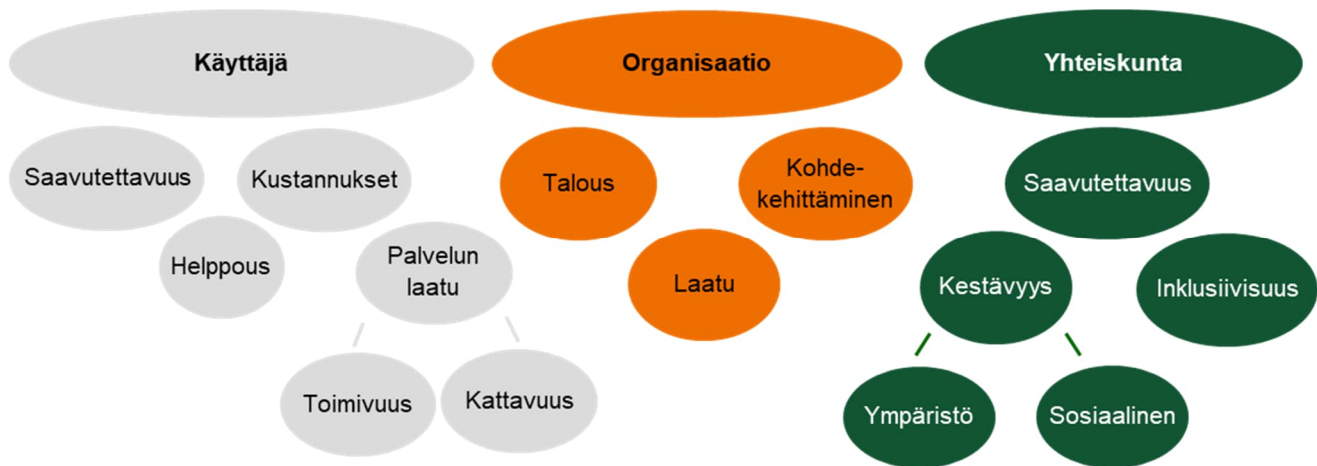
2.5 Vaikuttavuuden arviointi ja mittarit

Työpaketissa 5 arvioitiin sekä toteutettujen kokeilujen että koko hankekokonaisuuden vaikuttavuutta käyttäjä-, organisaatio- ja yhteiskunnallisella tasolla pohjautuen rakennettuun arviointikehikkoon ja -mittaristoon.

Keskeisimmät työpaketin 5 tulokset ovat matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko sekä Apukka Shuttle Bus -palvelun vaikutusarviointi, jotka on esitetty tiivistetysti tässä luvussa. Lisäksi osana työpaketin 5 työtä selvitettiin haastatteluin muiden kokeilujen mahdollisia vaikutuksia. Työpaketin 5 tuloksia on esitetty kattavammin erillisessä tulosraportissa (Vestinen & Isola, 2024, tulossa), sekä hankkeen vaikutuksia tämän raportin luvussa 3.3. Työpaketin 5 tuloksista on julkaistu kaksi konferenssiartikkelia (Taulukko 9, paperit # 3 ja 5), sekä tuloksia on esitetty eri kansallisissa ja kansainvälisissä tilaisuuksissa. Tuloksista ollaan kirjoittamassa tieteellistä artikkelia.

2.5.1 Matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko

Matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko sisältää mittareita liikkuminen palveluna -konseptin (Mobility as a Service, MaaS) ja matkatiedon laadun kirjallisuudesta sekä kohdekehittämisen näkökulmista. Mittaristoa täydennettiin lisäksi toteutetun vaikutusarvioinnin havainnoilla. Vaikutusarviointikehikkoa varten tunnistettiin käyttäjä-, organisaatio- ja yhteiskuntatason vaikutusten pääteemat (Kuva 8). Lisäksi valittiin kuhunkin teemaan liittyvät matkailuliikkumisen mittarit (Taulukko 2 ja Taulukko 3). Erityisesti matkailuun liittyvät mittarit on lihavoitu.

Kuva 8. Matkailuliikkumisen vaikutusten pääteemat käyttäjä-, organisaatio- ja yhteiskuntatasolla. © Jenni Vestinen & Minni Haanpää

Taulukko 2. Matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko asiakastasolla. © Jenni Vestinen & Minni Haanpää

Taso	Teema	KPI
Asiakas	Saavutettavuus	Koettu kuljetusten/ kohteen saavutettavuus
		Kulkumuodon muutos
	Helppous	Matkakokemus
		Koettu tilaamisen/ostamisen helppous
		Koettu informaation riittävyys
		Tiedon ymmärrettävyys (ml. kieli)
		Tiedon löydettävyys
		Käyttöliittymän muotoilu
		Asenteet joukkoliikennettä, jakamispalveluja ym. kohtaan
		Kustannus
	Palvelun laatu	Yhden luukun periaate (liikkuminen & matkailu)
		(Tarvittavien) Liikkumisen lisäpalveluiden mahdollisuus
		Rikastettu matkaketju
		Matkaketju, eri palveluiden integraatio
		Tyytyväisyys palveluun
		Halukkuus käyttää palvelua uudelleen
		Net Promoter Score (NPS)
		Koettu palvelun luotettavuus
		Reaaliaikainen tieto
		Tiedon oikeellisuus
Poikkeaman hallinta		
Tiedon ymmärrettävyys (pysäkki/paikkatieto)		

Taulukko 3. Matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikko organisaatio- ja yhteiskunnallisella tasolla. © Jenni Vestinen & Minni Haanpää

Taso	Teema	KPI
Organisaatio Liiketoiminta Julkinen sektori/ PPP	Talous	Asiakasmäärät
		Tuotto/liikevaihto
		Viipymä (viipymän pidennys)
		Liikkumispalvelun vaikutus matkakohteen valintaan
		Toiminnan tehostaminen
		Täyttöaste/käyttöaste kapasiteetista
		Laatu
	Palveluiden laatu (Uusien palveluiden määrä)	
	Imago	
	Reaaliaikainen tieto	
	Tiedon oikeellisuus	
	Poikkeaman hallinta	
	Tiedon ymmärrettävyys (pysäkki/paikkatieto)	
	Kohde- kehittäminen	Tiedon jakaminen
		Organisatoriset muutokset/ muutokset vastuissa
		Yhteistyö arvoketjussa
		Palvelusta tiedottamisen laajuus/kattavuus
Liikkumispalveluiden vaikutus vierailtujen kohteiden lukumäärään		
Kohteen turvallisuus		
Yhteiskunta	Kestävyys, ympäristö	Kohteen työvoiman saatavuus
		Päästöt
		Resurssitehokkuus
	Kestävyys, inklusiivisuus	Ohjaaminen kestäväan liikkumiseen
		Käyttöliittymän avulla kohteisiin ohjaaminen
	Saavutettavuus	Palveluiden esteettömyys/ esteettömien palveluiden osuus
	Turvallisuus	Palveluiden saavutettavuus (liikkuminen, matkailu)
		Liikennejärjestelmän turvallisuus

2.5.2 Apukka Shuttle Bus -palvelun vaikutusarviointi

Palvelun kuvaus

Apukka Resort on matkailukohde, joka sijaitsee Olkkajärven rannalla 18 kilometriä Rovaniemeltä. Yritys tarjoaa majoitus- ja ravintolapalveluita sekä erilaisia aktiviteetteja, kuten poro- ja husky-ajeluita, moottorikelkkasafareita ja revontuliretkiä. Asiakkaat muodostuvat pääasiassa ulkomaisista yksilömatkailijoista.

Apukka Resort aloitti uuden Apukka Shuttle Bus -liikennepalvelun talvikaudelle 2022–2023, alkaen marraskuussa 2022 ja päättyen maaliskuun loppuun 2023. Ennen kokeilua kohteen saavutettavuus oli taksien ja vähäisen pitkän matkan joukkoliikenteen varassa. Aktiviteettipalveluiden asiakkaat noudettiin tapauskohtaisesti, hyödyntäen myös Apukka Resortin omaa henkilökuntaa ja autoja.

Apukka Shuttle Bus liikennöi Apukka Resortin ja Rovaniemen keskustan välillä viisi kertaa päivässä, seitsemänä päivänä viikossa. Matkalla oli yksi pysähdys Joulupukin Pajakylässä, noin puolivälissä matkaa. Yhdensuuntaisen lipun hinta oli aikuisilta 10 €, lapsilta 5 € ja perheiltä 25 € riippumatta kuljetun matkan pituudesta. Lippuja oli mahdollista ostaa Reitit ja Liput -sovelluksesta ja Matkahuollon verkkokaupasta sekä kuljettajalta bussissa lähimaksulla. Henkilökunnalla palvelun käyttö oli ilmaista.

Apukka Resort järjesti Shuttle Bus -palvelun yhteistyössä Matkahuollon ja Kutilan liikenteen kanssa. Apukka Resort oli vastuussa kokonaisuudesta, sisältäen palvelun suunnittelun, myynnin, markkinoinnin ja viestinnän. Matkahuolto tarjosi sovellus- ja verkkolipunmyynnin lisäksi tietopalveluita (esim. reaaliaikaiset myyntitiedot), työkaluja ajajille ja liikenneoperaattorille, sekä asiakaspalvelun Apukka Resortille, Kutilan liikenteelle ja asiakkaille. Kutilan liikenne on paikallinen liikenneoperaattori ja oli vastuussa reitin operoinnista, lippujen tarkastuksesta verkkokaupan lippujen sekä aktiviteettiasiakkaiden osalta, sekä lipunmyynnistä bussissa. Kutilan liikenne myös osallistui palvelun suunnitteluun Apukka Resortin kanssa.

Palvelun vaikutukset

Apukka Resortissa majoittuneille tai muille itsenäisesti kohteeseen matkustaneille osoitettuun kyselyyn saatiin 63 vastausta. Vastausten perusteella yleisin syy Apukka Shuttle Bus -palvelun käyttöön (vastaajan oli mahdollista valita useita eri vaihtoehtoja) oli sen helppous (86 % vastaajista). Ajansäästö, hinta ja halu olla käyttämättä autoa olivat seuraavaksi yleisimmät syyt (38 %, 32 % ja 32 % vastaajista). Vastauksiksi valikoitui myös ympäristösyöt (10 %), uteliaisuus (6 %) ja muu syy (10 %). Suurin osa vastaajista oli tyytyväinen (48 %) tai melko tyytyväinen (34 %) palveluun. Noin 10 % suhtautui palveluun neutraalisti, melko tyytymättömien osuus oli 6 % ja tyytymättömien osuus alle 2 %. Kolme neljäsosaa (76 %) vastaajista piti palvelua erittäin luotettavana, 11 % melko luotettavana, 8 % valitsi neutraalin vaihtoehdon ja 5 % piti palvelua melko epäluotettavana.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan Apukka Shuttle Bus -palvelun luotettavuutta ja tyytyväisyyttä palveluun. Vastaajista 79 % piti palvelua erittäin luotettavana, 15 % melko luotettavana, 6 % suhtautui neutraalisti, eikä yksikään vastaaja pitänyt palvelua melko epäluotettavana tai epäluotettavana. Vastaajista 74 % oli erittäin tyytyväisiä palveluun, 21 % melko tyytyväisiä, 4 % suhtautui neutraalisti ja 1 % oli melko tyytymättömiä. Palveluun tyytyväiset mainitsivat syyksi mm. palvelun miellyttävyyden ja täsmällisyyden, ystävälliset kuljettajat ja siistit (puhtaat) bussit.

Suurin osa (85 %) oli saanut tarpeeksi tietoa Apukka Shuttle Bus -palvelusta. Lisäksi tiedonsaannin osaa alueista kysyttiin erikseen. Vastaajista 89 % on saanut tarpeeksi tietoa aikatauluista, 78 % bussipysäkkien sijainnista ja 75 % bussin ulkonäöstä. Eniten epätietoisuutta (19 %:lla vastaajista) on ollut bussipysäkkien sijainneista Rovaniemen keskustassa ja Joulupukin pajakylässä.

Lähes kaksi kolmesta (62 %) vastasi, ettei Apukka Shuttle Bus -palvelu vaikuttanut päätökseen vierailulla Apukka Resortissa, 22 % vastasi sen vaikuttaneen ja 16 % ei osannut vastata. Apukka Resortissa majoittuneista vastaajista 77 % kertoi, ettei Apukka Shuttle Bus -palvelu vaikuttanut viipymään Apukka Resortissa, 7 % vastasi sen pidentäneen viipymää, 2 % vastasi sen lyhentäneen viipymää ja 15 % ei osannut vastata. Kolme neljännessä (75%) vastaajista kertoi, että Apukka Shuttle Bus -palvelu vaikutti Apukka Resortin imagoon positiivisesti, 21 % mielestä vaikutus oli neutraali, 1 % vastasi sen vaikuttaneen negatiivisesti, ja 3 % ei osannut sanoa.

Vastaajista lähes kaksi kolmasosaa (65 %) olisi käyttänyt taksia, noin viidennes (22 %) muuta bussipalvelua, 8 % autoa ja 5 % ei olisi tehnyt matkaa ollenkaan, jos Apukka Shuttle Bus -palvelua ei olisi ollut tarjolla.

Taulukko 4 kokoaa Apukka Shuttle Bus -palvelun keskeisimmät vaikutukset ja kokemukset, ja niitä voidaan kaikkia pitää positiivisina.

Taulukko 4. Apukka Shuttle Bus -palvelun keskeisimmät vaikutukset asiakas- (A), organisaatio- (O) ja yhteiskunnallisella (Y) tasolla. © Jenni Vestinen

Taso	KPI	Vaikutus
A	Koettu kuljetusten/kohteen saavutettavuus	Saavutettavuus parani, ja 5% vastaajista ei olisi tehnyt matkaa ollenkaan ilman Apukka Shuttle Busia
A	Kulkumuodon muutos	Henkilöauton käyttö väheni 73% (taksit 65 %, muut autot 8%)
A	Koettu informaation riittävyys	85% vastaajista koki tiedon olevan riittävää
A	Tyytyväisyys palveluun	82% vastaajista oli tyytyväisiä palveluun (10% neutraaleja, 8% ei ollut tyytyväisiä)
A	Koettu palvelun luotettavuus	87% vastaajista piti palvelua luotettavana
O	Asiakasmäärät	Palvelu toi myös uusia asiakkaita (muuta päivävierailijoita kuin aktiviteettiasiakkaita)
O	Tuotto/liikevaihto	Palvelu oli Apukka Resortille kannattava ja lisäsi liikevaihtoa
O	Viipymä (viipymän pidennys)	Viipymän pidennys 5% majoittujista (pidensi 6,6% ja lyhensi 1,6% → kokonaisvaikutus 5%)
O	Liikkumispalvelun vaikutus matkakohteen valintaan	22% vastaajista Apukka Shuttle Bus vaikutti kohdevalintaan
O	Imago	75% vastaajista kertoi Apukka Shuttle Bus -palvelun vaikuttaneen positiivisesti Apukka Resortin imagoon
O	Yhteistyö arvoketjussa	Uutta yhteistyötä luotu Apukka Resortin ja Matkahuollon välillä
Y	Päästöt	Kulkumuotomuutos henkilöautoista linja-autoihin korkealla täyttöasteella laskee päästöjä
Y	Palveluiden saavutettavuus (liikkuminen, matkailu)	Uusi liikkumispalvelu parantaa saavutettavuutta kohteeseen, jonne ei aiemmin ole ollut riittävää joukkoliikennettä

Johtopäätökset

Kaikki mukana olleet sidosryhmät (Apukka Resort, Matkahuolto ja Kutilan liikenne) pitivät Apukka Shuttle Bus -palvelua onnistuneena. Selkeitä rooleja ja vastuita sekä sujuvaa yhteistyötä mukana olevien sidosryhmien välillä voidaan pitää Apukka Shuttle Bus -palvelun menestystekijöinä. Palvelu oli Apukka Resortille kannattava ja sen katsottiin vaikuttavan positiivisesti kohteen tunnettuuteen ja imagoon. Apukka Resortilla oli myös selkeä palvelukonsepti ja -brändäys, joka toteutettiin osaavien ja kokeneiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Apukka Shuttle Bus -palvelu oli suosittu asiakkaiden keskuudessa ja he olivat erittäin tyytyväisiä palveluun. Palvelu vaikutti positiivisesti myös matkakohteen valintapäätökseen ja toi Apukka Resortiin uuden asiakasryhmän: muita päiväkävijöitä kuin aktiviteettiasiakkaita, jotka tulivat esimerkiksi ravintolaan, nauttimaan järvimaisemista tai tutustumaan piha-alueen eläimiin.

Apukka Shuttle Bus -palvelulla parannettiin syrjäisen kohteen saavutettavuutta. Bussikuljetusten tarjoaminen kohteeseen, jonne ei ole joukkoliikennettä, voi houkuttaa myös autottomia työntekijöitä, kuten esimerkiksi opiskelijoita ja kansainvälisiä kausityöntekijöitä. Kulkumuotosiirtymä takseista ja muista henkilöautoista linja-autoihin oli merkittävä, ja linja-autojen käyttöasteet olivat korkeat, mikä johti päästöjen vähenemiseen. Lisäksi Apukka Resortiin saapuvien ajoneuvojen väheneminen saattaa parantaa pihan turvallisuutta.

Onnistuneen ensimmäisen kauden toteutuksen myötä Apukka Shuttle Bus -liikenne on jatkunut, ja kaudella 2023–2024 palvelu alkoi jo syyskuussa. Palvelu laajeni kattamaan kuljetukset myös Apukka Resortin ja Napapiirin retkeilyalueen välillä. Lisäksi Apukka Shuttle Bus -palvelun hinta laski 20 % kaudelle 2023–2024.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että helpoilla ja luotettavilla matkailuliikkumispalveluilla on useita hyötyjä käyttäjien, organisaation ja yhteiskunnan tasolla, ja siksi niitä suositellaan jatkokehitettäväksi. Digitalisaatio mahdollistaa liikkumis- ja matkailupalvelujen integroinnin ja uudenlaisia palvelukonsepteja, ja laajempien digitalisaatiota hyödyntävien matkailuliikkumisen palvelukokonaisuuksien kehittämistä ja kokeilua suositellaan.

2.6 Ekosysteemin toimintamallit, liiketoiminnan kehittäminen ja kasvun edistäminen

Työpaketissa tutkittiin monitahoisen ekosysteemitoinnin kriittisiä tekijöitä kytkeytyen muun muassa palvelu- ja tuoteyhdistelmien yhteiskehittämiseen, palvelutuotantoon ja skaalaamiseen sekä liiketoiminnan kehittämiseen matkailuliikkumisen markkinassa, minkä synteessä muodostui FIT ME! - yhteiskehittämismalli. Matkailuliikkumisen palveluiden rakentamiseksi työpaketissa pureuduttiin ekosysteemin konkreettiseen vahvistamiseen (pelisäännöt, yhteiskehittäminen, laajentaminen) hyödyntäen muiden tutkimushankkeiden tuloksia (mm. SmartRail#2) ja yrityskohtaisia tutkimus- ja kehityssuunnitelmia.

Työpaketin ja yksi koko hankkeen keskeisistä tuloksista on Matkailuliikkumisen kokonaishallinta -malli ”Jonkun Toisen Ongelma” -problematiikan ratkaisuna. Matkailuliikkumisen kokonaishallintaa tutkittiin skenaarioanalyysin kautta, minkä tuloksia on kuvattu tarkemmin hankkeen tulosraportissa (ks. Lusikka ym., 2024, tulossa). Kokonaishallinnan tarve perustuu haastattelututkimuksessa tehdyille havainnoille siitä, että useilla eri toimijoilla on vaikeuksia löytää keskustelurajapinnat toimialasiilojen välillä, mutta myös toimialojen sisäisissä siiloissa eri organisaatioiden välillä. Tulosraportissa ehdotettu ”Yhteistyöfoorumi” -skenaario on kevyin järjestäytymisen muoto ja siten helpoin ottaa käyttöön nykytoimintaympäristössä. Yhteistyöfoorumi voisi olla esimerkiksi muodollisesti perustettu, hallintoitu ja yhteistoiminnan kautta rahoitettu verkosto (vrt. [Smart Otaniemi](#)) tai ekosysteemi (vrt. [SmartRail-ekosysteemi](#) tai [Liikenteen dataekosysteemi](#)).

2.7 Koordinointi ja tulosten levittäminen

Työpaketin 7 tavoitteena oli edistää FIT ME! -hankkeen tulosten hyödynnettävyyttä ja matkailuliikkumiseen liittyvän osaamisen tunnettuutta tuomalla hankkeen keskeisiä tuloksia esille alan kotimaisilla ja kansainvälisillä foorumeilla, julkaisuissa, mediatiedotteissa sekä hankkeen toimijoiden ja sidosryhmien kanavilla.

FIT ME! -hankkeelle luotiin verkkosivut ([matkailuliikkuminen.fi](#) / [travellersmobility.fi](#)), laadittiin lehdistötiedote suomeksi ja englanniksi, järjestettiin 21 tietoiskua hankekonsortion sisäiseen viestintään ja viisi ekosysteempipäivää sekä sisäiseen että ulkoiseen viestintään ja ekosysteemin laajentamiseen. Hankkeen sisällöstä ja tuloksista laadittiin konferenssijulkaisuja (6 kpl) ja abstrakteja (8 kpl) sekä pidettiin esityksiä eri kansallisissa ja kansainvälisissä tilaisuuksissa.

Hankkeen puitteissa toteutettiin myös kansainvälisiä vierailuja ja tutkijavaihto VTT:ltä Lapin yliopistolle. Hanketoiminnan kautta osallistuttiin myös kansallisten liikenteen ja matkailun verkostojen toimintaan (esim. Liikenteen dataekosysteemi ja Matkailufoorumi). Hankkeelle toteutettiin kahdeksan opinnäytetyötä ja tuotettiin aineistoa kahteen meneillään olevaan väitöskirjatyöhön.

Hankkeen julkaisu- ja viestintätoiminta on esitetty tarkemmin liitteellä (Liite 4), ja hankkeen kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö luvussa 3.

2.8 Tulosten yhteenveto

FIT ME! -hankkeen työpaketit tuottivat vastauksia hankkeen tutkimusasetelmaan ja tutkimuskysymyksiin, joita purettiin auki kolmen osatulosalueen kautta:

1. Matkailuliikkumisen kokonaishallinta (matkailuliikkumisen toimijaviitekehukset ja ekosysteemioppeja matkailuliikkumisen organisointiin)
2. ”Digital Travel Assistant” -visio sisältäen suositukset koskien digitalisaatiota ja datavarastoja kuten Visit Finland DataHub
3. Käyttäjälähtöiset palvelukonseptit (ml. suositukset empiiristen aineistojen, vaikutusten arviointien ja kokeiluiden pohjalta)

Hanke tutki uusia lähestymistapoja ja innovatiivisia ratkaisuja yksilömatkailuun, korostaen muiden palvelusektoreiden, kuten liikkumisen ja paikallisten palvelujen, integrointia matkailijoiden tarpeisiin vastaaviksi digipalveluiksi. Esitetyt ratkaisut matkailuliikkumishaasteisiin ovat usein organisaatiolähtöisiä käyttäjäkeskeisyyden sijaan, mikä korostaa tarvetta asettaa matkailija ja kokemus etusijalle suunnittelussa.

Tutkimus on osoittanut, että digitaalisiin palveluihin liittyy edelleen useita puutteita ja haasteita kuten tietojen saatavuus ja laatu, suljetut alustat, tietosiilot, puutteellinen standardointi ja yhteentoimivuus. Älykkäiden integroitujen matkailuliikkumispalveluiden rakentamiseksi hankkeessa pyrittiin harmonisoimaan matkailupalvelujen ja nähtävyyksien digitaalista esittämistä ja yhdistämään se standardoituun matkatietoon liikkumisen palveluista.

Kukaan ei vastaa tällä hetkellä riittävästi matkailuliikkumisen kokonaisuudesta eli matkailijoiden kestävästä liikkumisesta, vaan haasteet ovat usein ”jonkun toisen ongelma”. Ongelman omistajuuden määrittämiselle on selkeä tarve. Nykytilanne huomioiden tarvitaan matalan kynnyksen toimintamalleja, jotka huomioivat olemassa olevat resurssit ja edistävät kokonaishallintaa: yhteistyöfoorumit ja verkoston vetovastuuroolit ongelman omistajina.

Hankkeen johtopäätöksenä on, että vaivattoman yksilömatkailun mahdollistamiseksi vaaditaan sekä teknologian ja tietovarantojen kehitystyötä että matkailuliikkumisen kokonaishallintaa.

3. Yhteistyö, vaikutukset ja jatkosuunnitelmat

3.1 Kotimainen yhteistyö

Hankkeen aikana on pidetty yllä aktiivista tiedonvaihtoa Visit Finlandin ja Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Sekä Visit Finlandin edustajan Kaisa Kososen että TEM:n matkailun erityisasiantuntija Sanna Kyyrän kanssa on järjestetty säännölliset tapaamiset 1-2 kertaa vuodessa. Business Finlandin edustaja Aki Parviainen osallistui osaan tapaamisista. Maria Hakkarainen kutsuttiin matkailuliikkumisen asiantuntijaksi Työ- ja elinkeinoministeriön tilaamaan Kotimaan kehittämisen-työpajasarjan ohjausryhmään. VTT esitteli hankkeen näkökulmia kyseissä työpajasarjassa kutsuttuna puhujana. Maria Hakkarainen ja Toni Lusikka esittivät TEM:n asettamassa ministeriöiden ja matkailun keskeisten sidosryhmien Matkailufoorumissa hankkeen päätuloksia sekä kokemuksia toimialojen rajapinnoille sijoittuneen tutkimus- ja kehitystyön toteuttamisesta.

FIT ME! -hankkeen kautta tavoiteltiin kansallista, koko Suomen kattavaa, hanke- ja yhteistyöverkosta, joka voisi toimia pohjana tulevaisuuden matkailuliikkumisen palveluiden liiketoimintaekosysteemeille. Hanke- ja kehitysyhteistyöverkosto -nimellä kulkeneen aloitteen tapaamisia järjestettiin kaksi kertaa yhteistyössä KeLiPa-hankkeen ja Matkahuollon kanssa. Yhteistyö- ja kehitysverkoston osalta yhteistyöpotentiaalia on olemassa, mutta toiminnalle tarvittaisiin koordinaattori / omistajataho, joka vastaisi säännöllisten kokoontumisten järjestämisestä ja koolle kutumisesta.

Hankeverkostotapaamista käynnistyi yhteistyö Matti Pollarin johtaman Sustainable Tourism Mobility (EU-React) -hankkeen kanssa. Hankkeiden välisen tiedonvaihdon lisäksi Matkahuolto ja Visit Tampere syvensivät yhteistyötään ja tuottivat kansallispuistojen saavutettavuuden ratkaisuksi Outdoor Express -bussikonseptin. Matti Pollari toimi myös kommentoija FIT ME! -hankkeen loppuseminaarissa alueellisen matkailuliikkumisen kehittämisen näkökulman edustajana. Kansallisen tiedonvaihdon lisäksi yhteistyö laajeni kansainväliseen yhteistyöhön TransDanube-verkoston kanssa.

Ekosysteemisen kehittämisen ratkaisuja työstettiin yhteisissä tapaamisissa Rovaniemen kaupungin koordinoiman kaupungin innovaatioekosysteemejä kehittävän Innokaupungit Rovaniemen osahankkeen kanssa. Aktiivista tiedonvaihtoa on tehty myös Pyhä-Luoston matkailualueen kanssa hankkeen edetessä ja tulosten valmistuessa.

Vesiliikenteen kehittämiseen liittyen hankkeen puitteissa osallistuttiin myös Vesiliikenteen MaaS -hankkeen työskentelyyn. Yhteistyön tavoitteena oli rakentaa vesiliikenteen ekosysteemiä, avata lipunmyyntirajapintoja, tuoda näkyväksi vesiliikenteen palveluita digitalisaation keinoin. Tietoa hankkeelle välitettiin mm. FIT ME!:n tekemistä NeTEx-selvityksistä ja vertailuanalyyysien tuloksista. Lisäksi osallistuttiin ekosysteemityöpajaan, jonka tarkoituksena oli rakentaa vesiliikenteen MaaS-lipunmyyntirajapinnan ympärille ekosysteemi palvelumuotoilun keinoin. Vesiliikenteen kehittämiseksi käytiin yhteistyökeskusteluja eri sidosryhmien kanssa ja hankkeen tuloksia esiteltiin mm. Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon tiekarttatyön johtoryhmälle.

3.2 Kansainvälinen yhteistyö

Hankkeen aikainen kansainvälinen yhteistyö kohdistui Skotlantiin, Ranskaan, Portugaliin ja Norjaan. Myös esimerkiksi Kreikasta ja Yhdysvalloista on osoitettu kiinnostusta hankkeen tuloksia kohtaan ja käyty keskusteluja tulosten hyödyntämisestä.

Ranskalainen MaaS & Tourisme (liikkuminen palveluna & matkailu) -työryhmä kutsui VTT:n tapaamiseen, jonka tavoitteena oli vaihtaa tietoa matkailuliikkumisen kehityksestä. Työryhmään kuuluvan, matkailuliikkumispalveluita kehittävän yrityksen (Visitmoov), kanssa järjestettiin tämän jälkeen kahdenkeskisiä kokouksia hankkeen kanssa yhteisen kokeilun mahdollisuuksien kartoittamiseen liittyen. Lisäksi Visitmoov piti esityksen FIT ME! -hankkeen konsortion sisäisessä tietoiskussa. Ranskan

tutkimusvierailun aikana tavattiin MaaS & Tourisme -työryhmän toimijoista Visitmoovin lisäksi Cerema ja FNTV (Fédération Nationale des Transports de Voyageurs). Lisäksi seuraavat yritykset esittelivät toimintaansa: M'Covoit (kimppakyytiyrittäjä), M Tag (joukkoliikenneviranomaisena, MaaS-palvelu), Cityway (MaaS-kehittäjä).

VTT, Lapin yliopisto ja Kideve/Tunturi-Lappi osallistuivat Visit Tampereen vetämän Sustainable Tourism Mobility -hankkeen organisoimiin tiedonvaihto- ja yhteistyöpalaveriin TransDanuben alueen toimijoiden kanssa. FIT ME -tutkijat esittelivät hanketta ja sen tuloksia TransDanuben toimijoille ja saivat vastavuoroisesti tietoa TransDanuben alueen matkailuhankkeista ja Sustainable Tourism Mobility -hankkeesta. Yhteistyön tavoitteena oli konkreettisen kansainvälisen yhteistyön käynnistäminen.

Griffith yliopiston (Australia) ja Jyväskylän edustajat tapasivat Lapin yliopiston yhteistyöpalaverissa Rovaniemellä, jossa esiteltiin FIT ME! -hankkeen toimintasuunnitelmaa ja pohjustettiin mahdollista yhteistyötä. VTT jatkoi keskustelua ICoMaaS 2022 -tapahtumassa. Tapaamisten yhteydessä FIT ME!:n edustajia haastateltiin Griffithin yliopiston käynnissä olleeseen Tourism mobility -hankkeeseen liittyen. Yhteistyökeskustelun pohjalta jatkotoimenpiteenä sovittiin projektiyhteistyöstä Griffithin yliopiston kanssa VTT:n ja Tampereen yliopiston v. 2022 syksyllä valmistelemaan DeMo - Decarbonising Mobility and transport through data-driven modal shift -hankkeeseen (Business Finland Co-Research). Yhteistyön muodoksi sovittiin Australiaan kohdistuva vaihto, tiedonvaihto projektien välillä ja potentiaaliset yhteiset tieteelliset kontribuutiot. Griffithin yliopisto on ollut kiinnostunut jatkoyhteistyöstä erityisesti harvaan asuttujen alueiden matkailuliikkumiseen liittyen.

Skotlantiin suunnatun tutkimusvierailun aikana osallistuttiin Scottish Rural and Islands Transport Community (SRITC) gathering -tapahtumaan, jossa VTT piti puheenvuoron kevyestä liikenteestä Suomessa ja osallistui panelistina vesi- ja harvaan asuttujen alueen paneelikeskusteluun. Tapahtumassa verkostoiduttiin useiden toimijoiden, mm. yritysten, kohdekehittäjien ja tutkijoiden kanssa. Tilaisuuden jälkeen on haastateltu kohdeorganisaatio Visit Arran (Destination Marketing/Management Company) ja tavattu kutsuhjautuvaa liikennettä kehittäviä yrityksiä (The Routing Company ja Padam Mobility).

VTT:n Jenni Vestinen (ent. Eckhardt) valittiin asiantuntijaksi Portugalin Evorassa Interreg Europe Policy Learning Platform:n tilaisuuteen 'MaaS solutions for (very) low-density areas' 17.-18.10.2023. Tilaisuudessa esitettiin FIT ME!:n osalta muun muassa matkailuliikkumisen vaikutusarviointikehikkoa ja Matkahuollon Reitit ja liput -sovellusta esimerkkinä kansallisesta kokonaisvaltaisesta digitaalisesta liikkumispalvelusta. Lisäksi portugalilaisen Escola Superior de Tecnologia e Gestao:n ("Porton AMK") kanssa keskusteltiin FIT ME! -hankkeen tuloksista sekä niiden hyödyntämisestä ja yhteistyöstä heidän tulevissa hankkeissa.

FIT ME!:n tietoisuudessa norjalainen Best Arctic AS esitteli toimintaansa ja tulevaisuuden Arctic Route -suunnitelmia rajat ylittävän linja-autoliikenteen osalta Suomen, Ruotsin ja Norjan Lapissa. Norjalaisen Kongsberg City & Lab -kokeilualan jäseniä vieraili Suomessa maaliskuussa 2023 tutustumassa suomalaisiin innovaatio- ja kokeilu ympäristöihin ja muun muassa FIT ME! -hankkeeseen liittyen.

3.3 Hankkeen vaikutukset

FIT ME! -tutkimushanke tuotti laajasti hyödynnettävää tutkimustietoa ja todennettuja matkailuliikkumisen palvelukonsepteja. Lisäksi tutkimushanke tuki yritysten osaamisen kasvattamista, täydensi ja syvensi niiden rinnakkaisia yrityshankkeita aktivoimalla matkailu- ja liikennealojen yhteistyötä ja luomalla kestävä pohjan matkailuliikkumisen kasvua vauhdittavalle innovaatioekosysteemille.

Hanke onnistui kokoamaan matkailun ja liikkumisen toimijoita yhteisen ongelman ja kehittämisen ääreen sekä lisäämään tietoisuutta haasteista, mahdollisuuksista ja yhteistyöstä toimialojen välillä. Hankkeen aikana järjestettiin useita tilaisuuksia ja tapahtumia, joissa aktivoitiin matkailu- ja liikennealan toimijoita yhteiskehittämiseen, niin hanketoimijoita kuin hankkeen ulkopuolisia tahoja.

Yhteishankkeen osapuolilta saadun palautteen perusteella tutkimushanke on kasvattanut hankepartnerien tietoisuutta ja osaamista laajasti eri alueilta, kuten matkailun ja liikenteen toimialoilta, matkailuliikkumisen konsepteista, teknologioista ja vaikutuksista, ekosysteemisestä toiminnasta, ja erityisesti matkailuliikkumisen palveluiden sekä datan ja tietovarantojen osalta. Hankkeen myötä hankepartnerit ovat hyödyntäneet ja kehittäneet teknologiaa, edistäneet matkailuliikkumisen palvelukehitystä sekä joukkoliikenteen ja aktiivisen liikkumisen hyödyntämistä ja suunnittelua. Hankkeen myötä partnerit ovat saaneet myös uusia yhteistyökumppaneita ja -verkostoja, missä yhteistyö jatkuu myös hankkeen jälkeen.

3.4 Tutkimustulosten hyödyntäminen hankkeen jälkeen

FIT ME! -tutkimushankkeen tulokset tuottavat hyödyllistä aineistoa matkailuliikkumisen ekosysteemin ja uudenlaisten palveluiden tueksi. Tuloksia voivat hyödyntää tutkimus- ja kehitysorganisaatiot, yritykset, kohdekehittäjät, viranomaiset sekä muut sidosryhmät.

Laajemmasta vaikuttavuusnäkökulmasta tarkasteltuna hankkeen tulokset ja kokemukset palvelevat liikenne- ja matkailualojen - ja soveltaen myös muiden toimialojen - käyttäjäkeskeisten kestävien palveluiden ja ekosysteemipohjaisen toiminnan toteuttamista sekä tukevat kansallista innovaatiopolitiikkaa koskevaa päätöksentekoa. Hankkeen tulokset edistävät Visit Finlandin (Matkailun Digitiekartta), TEM:n (Suomen matkailustrategia 2019–2028, Liikennealan kestävä kasvun ohjelma 2018–2023) ja Business Finlandin (kasvua ja vientiä edistävien ekosysteemien aktivointi) tavoitteiden saavuttamista. Tulokset tuottavat myös pohjan Matkailustrategian syksyllä 2024 käynnistyvälle päivitykselle.

Tulokset ovat viitekehys-, konsepti-, ja kokeilutasolla, ja niiden implementointi ja pysyvä jalkauttaminen edellyttävät jatkotutkimusta ja käytäntöön vientiä laajemman mittakaavan kokeiluissa, myös kansainvälisesti. Hankkeen tuloksia on hyödynnetty uusien tutkimushankkeiden valmisteluissa (BF, EAKR, EU ja toimeksiannot). Rahoitusta ko. hankkeista on saanut jo esimerkiksi Business Finlandin rahoittamat DeMo – Decarbonizing transport and Mobility through data-driven modal-shift ja SmartRail#3-hankkeet.

Lähdeviitteet

Haanpää, M. & Hanni-Vaara, P. (2024) Tulevaisuuden matkailijat fygitaalisten kokemusten äärellä. FIT ME! Foreign Individual Travelers' Hospitality and Mobility Ecosystem.

Hakkarainen, M. & Lusikka, T. (2024, tulossa). Matkailuliikkumisen kokonaishallinta. FIT ME! Foreign Individual Travelers' Hospitality and Mobility Ecosystem.

Lusikka, T., Hakkarainen, M. & Vestinen, J. (toim.) (2024, tulossa). Matkailuliikkumisen tulevaisuus ja kehittäminen – Tulosraportti: FIT ME! Foreign Individual Travelers' Hospitality and Mobility Ecosystem.

Mieli, M. (2022). Smartphoned tourists in the phygital tourist experience. Doctoral dissertation. Lund University.

Mieli, M., Zillinger, M., & Nilsson, J. H. (2024). Phygital time geography, or: what about technology in tourists' space-time behaviour?. *Tourism Geographies*, 1-18.

Vestinen, J. & Isola, R. (2024, tulossa). Matkailuliikkumisen vaikutusarviointi. Teoksessa Lusikka, T., Hakkarainen, M. & Vestinen, J. (toim.). Matkailuliikkumisen tulevaisuus ja kehittäminen – Tulosraportti: FIT ME! Foreign Individual Travelers' Hospitality and Mobility Ecosystem.

Zillinger M (2021) Tourism revisited: The influence of digitalisation on tourism concepts. ETOUR working paper 2021:1. Mid Sweden University, Östersund.

Liite 1. Matkailuliikkumisen hallintarakennetaulukot

Taulukko 5. Kansalliset matkailuliikkumisen toimijat ja tehtävät toimialoittain. © Maria Hakkarainen & Toni Lusikka

	Matkailu	Liikkuminen ja liikenne
<i>Ministeriö</i>	TEM: Matkailustrategia ja matkailutoimialan edunvalvonta (käytössä oleva resurssi: johtava asiantuntija, 1htv)	LVM: liikenne- ja viestintäpolitiikan toimeenpano, MMM: saaristoasiain neuvottelukunta (SANK), saariston saavutettavuus
<i>Ely-keskukset</i>	Yritys- ja hankerahoitus	Tieliikenteen toimivaltainen viranomainen: Tuettu joukkoliikenne (maantie- ja lauttaliikenne), tieliikenneinfra, Yritys- ja hankerahoitus
<i>Virastot</i>	Business Finland / Visit Finland: Matkailun kv-markkinointi ja matkailupolitiikan toimeenpaneva organisaatio, TKI-rahoitus ja viennin edistäminen	Business Finland: TKI-rahoitus, viennin edistäminen Väylävirasto: Valtion hallinnoiman väyläinfrastruktuurin vastuutaho Liikenne- ja viestintävirasto Traficom: liikenteen ja viestinnän lupa-, rekisteröinti- ja hyväksyntä- sekä turvallisuusviranomainen
<i>Valtion erityistehtäväyhtiöt ja liikelaitokset</i>	Metsähallitus: Suojelualueet, reitistöt, virkistyskäytön infra, hoito- ja käyttösuunnitelmat (maankäyttö, elinkeinojen yhteensovittaminen), metsätalouden tie- ja reittiverkosto, Luontomatkailun kehitys- ja saavutettavuushankkeet	Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic: valtion erityistehtäväkonserni, joka tarjoaa liikenteenohjauksen ja -hallinnan palveluita kaikille liikennemuodoille Finavia: lentoasemayhtiö, joka johtaa ja kehittää koko Suomen kattavaa lentoasemaverkostoa Suomen Luttaliikenne Oy eli Finferries: Suomen valtion kokonaan omistama lautta- ja yhteysalusliikennettä suorittava osakeyhtiö Metsähallitus: matkailijavirtojen ohjaus, kohteiden saavutettavuus
<i>Yritykset</i>	Teknologiayritykset ym.	VR, Finnair, Matkahuolto, Waltti solutions, Teknologiayritykset ym.
<i>Edunvalvonta</i>	MaRa, MTK, SMAL, Palta, HPL PAM, Kauppakamari	ITS Finland, Linja-autoliitto, Paikallisliikenneliitto, muut liikennöitsijäyhdistykset, STTK, AKT, Merimies unioni, SKAL, LOGY, Suomen tieyhdistys, JHL, Liikenneoikeus, Kauppakamari
<i>Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos</i>	Kansalliset linjaukset ja puolustus ja rajayhteistyö	Kansalliset linjaukset ja puolustus ja rajayhteistyö

Taulukko 6. Alueelliset matkailuliikkumisen toimijat ja tehtävät toimialoittain. © Maria Hakkarainen & Toni Lusikka

	Matkailu	Liikuminen ja liikenne
<i>Maakuntien liitot</i>	Maakuntakaava, strateginen suunnittelu: liikennereitit, matkailurakentamisen kaavoittaminen, elinkeinojen yhteensovittaminen ja hankerahoitus	Maakuntakaava, strateginen suunnittelu: liikennereitit, matkailurakentamisen kaavoittaminen, elinkeinojen yhteensovittaminen ja hankerahoitus
<i>Kunnat</i>	Kuntien joukkoliikenne, tie-, digi- ja matkailuinfra, matkailun kehittämien ja matkailun saavutettavuuden edistäminen	Kuntien tie- ja digi-infra, kuntien joukkoliikenne, kuntien ostama tai tukema muu liikenne (esim. koulukuljetukset ja palveluliikenne)
<i>Ely-keskukset</i>	Kansallinen ohjaus toteutetaan alueellisissa yksiköissä, yritys- ja hankerahoitus	Kansallinen ohjaus toteutetaan alueellisissa yksiköissä, yritys- ja hankerahoitus
<i>Tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset</i>		ELY:t, Seudulliset ja kunnalliset TVV:t: toimivalta-alueellaan järjestettävä julkinen liikenne
<i>Hyvinvointialueet</i>		Sote- ja palvelukuljetukset
<i>Visit organisaatiot (DMO:t)</i>	Kohdehallinto (yritys-, palvelu-, tuote- ja aluedata, yritysverkostot, reitit), markkinointi, saavutettavuustyö (mm. lentoreitit, lautta- ja laivaliikenne, skibussit, reitistöt, digitaalinen saavutettavuus)	DMO:t osallistuvat joillakin alueilla kuntien ja alueellisen ELY-keskuksen kanssa pidettäviin yhteisiin joukkoliikenteen suunnittelun foorumeihin (esim. Pyhä-Luoston ja Tunturi-Lapin alueilla)
<i>Kehitysyhtiöt ja -yhdistykset</i>	Alueellisen kuntien ja kuntayhtymien kehitysyhtiöt ja -yhdistykset, toimialassidonnaiset ja yrittäjäverkostojen yhdistykset: kehitystyö ja edunvalvonta	Alueellisen kuntien ja kuntayhtymien kehitysyhtiöt ja -yhdistykset, toimialassidonnaiset ja yrittäjäverkostojen yhdistykset: kehitystyö ja edunvalvonta
<i>Yritykset</i>	Liikennöitsijöiden ja matkailuyritysten tuottamat liikkumisen palvelut	VR, Finnair, Finavia, Finferries, Matkahuolto, Walthi Solutions
	Matkailu-, palvelu- ja kaupanalan yritykset: matkailupalvelut, käyntikohteet, palvelut ja vähittäiskauppa	Liikennöitsijät ja liikkumisen palveluita tuottavat yritykset
	Teknologiayritykset (esim. reittioppaat, toiminnanohjausjärjestelmät)	Teknologiayritykset (esim. reittioppaat, toiminnanohjausjärjestelmät)
<i>Edunvalvonta</i>	Yrittäjäyhdistykset, Alueelliset Kauppakamarit	Liikennöitsijäyhdistykset

Liite 2. Hankkeessa kerätyt aineistot

Taulukko 7. Hankkeessa kerätyt aineistot.

Aineisto- lajit	Tutkimuksellinen tavoite	Menetelmä	Informantit
<i>Temaattiset sidosryhmä- työpajat</i>	Ekosysteemyö ja yhteiskehittämisen prosessin tukeminen	Osallistuva havainnointi	Hankekonsortion jäsenet ja sidosryhmien edustajat
<i>Speed dating - aineisto</i>	Ekosysteemyö: Yhteiskehittämisen vauhdittaminen ja yritysten yhteisten intressien kirkastaminen	Kahdenvälisen yritystapaamisten (12kpl) fasilitointi, havainnointi ja muistiot	Hankkeen yritykset
<i>Asiantuntija- haastattelu</i>	Toimintaympäristö- ja asiakasymmärrys: Matkailun toimintaympäristön nykytila ja tulevaisuuden ennakointi asiakkaan, kohteiden ja digitaalisen kehittämisen näkökulmista	Teemahaastattelut, (12 kpl)	Matkailutoimialan asiantuntijat
<i>Konsepti benchmark</i>	Konseptikehittäminen: Digitaalisten matkailuliikkumisen konseptien vertailuanalyysi	Digitaalisten konseptien kartoitus	Erilaiset verkkolähteet ja Enter 2022 konferenssi
<i>Järjestelmien nykytila- analyysi</i>	Konseptikehittäminen: Matkailun kansallisten digitaalisten järjestelmien ja ratkaisujen kartoitus, Järjestelmäkartoitus	Teemahaastattelut (2 kpl), kirjallisuuskatsaus, verkkolähdeanalyysi	Visit Finland, viranomais- ja ammattijulkaisut, muut verkkolähteet
<i>GenZ- aineistot</i>	Toimintaympäristö- ja asiakasymmärrys: 1997–2012 välillä syntyneiden matkailijoiden liikkumisen kokemukset	10 GenZ-matkailijan tuottamana: 42 matkakokemukskuvaus (42kpl), tulevaisuuden matkailuliikkumisen konseptit (3kpl)	1997–2012 välillä syntyneet matkailijat
<i>Havainnointi- aineistot</i>	Toimintaympäristö- ja asiakasymmärrys ja konseptikehittäminen: Saavutettavuuden ja matkailuliikkumisen ulottuvuudet digitaalisesti, fyysisesti ja viestinnällisesti	Havainnointi (6kpl), muistiinpanot, valokuvaus ja reflektioraportit	Havainnointi pilottialueilla sekä valituissa kv-kohteissa
<i>Matkailija- haastattelut</i>	Toimintaympäristö- ja asiakasymmärrys: Matkailijoiden tiedonhausta matkan suunnittelussa ja matkan aikana	Strukturoidut lyhythaastattelut, (27kpl)	Rovaniemen lento- ja rautatieasemille talvikaudella 2023 saapuneet matkailijat
<i>Ekosysteemi- haastattelut</i>	Ekosysteemyö: Matkailuliikkumisen ekosysteemikehittämisen toimintaympäristö ja digitaaliset ratkaisut sekä kehittämisen haasteet ja mahdollisuudet	Teemahaastattelut (11kpl)	Konsortion jäsenet ja keskeiset matkailuliikkumisen kansallisen tason sidosryhmäedustajat
<i>Kv- ekosysteemien vertailuana- lyysi</i>	Ekosysteemyö ja toimintaympäristö: Kansainvälisten verkostojen ja ekosysteemien toimintaympäristö, kehittämisen haasteet ja mahdollisuudet	Teemahaastattelut (4 kpl)	Cerema, FNTV, (MaaS & Tourisme -työryhmä), Visit Arran (DMO), SRITC

Aineisto-lajit	Tutkimuksellinen tavoite	Menetelmä	Informantit
<i>Saariston kesäkisa</i>	Toimintaympäristö- ja asiakasymmärrys: Tiedonkeruu julkisilla liikkumisen palveluilla tehtävän Saaristo-matkan suunnittelusta ja toteutuksesta	Matkapäiväkirjat (9kpl) sisältäen kuvia ja blogitekstejä (x kpl) sekä kysely	Saariston julkisia liikkumisen palveluita käyttäneet matkailijat
<i>Rikastetun reittiopas, friendly testing</i>	Konseptikehittäminen: Rikastetun reittioppaan tekninen kehittäminen	Systemaattinen käyttäjätesti (Friendly user test, FUT)	Hankkeen tutkijat
<i>Kokeilujen arviointi</i>	Toteutettujen kokeilujen arviointi	Haastattelut ja kyselyt	Bout & kokeilun sidosryhmät Apukka Resort, Matkahuolto ja Kutilan liikenne & Apukka Shuttle Bus -käyttäjät

Liite 3. Yhteiskehittämisen temaattiset työpajat

Taulukko 8. Yhteiskehittämisen temaattiset työpajat.

Tavoite	Tapahtuma/toimenpide	Sisältö	Aika
<i>Ekosysteemin rakentaminen</i>	Matkailuliikkumisen hanke- ja kehitysyhteistyöverkoston tapaaminen	Kansallinen matkailuliikkumisen kehittäjäyhteisön tapaaminen	11.11.2021
	Ekosysteempäivä I, verkko	Kehittäjätiimien esittely ja muodostaminen	18.3.2022
	Matkailuliikkumisen hanke- ja kehitysyhteistyöverkoston tapaaminen	Kansallinen matkailuliikkumisen kehittäjäyhteisön tapaaminen	5.10.2022
	Ekosysteempäivä II, Espoo	Ekosysteemin rakentaminen, kehittäjätiimien työskentely	14.12.2022
	Ekosysteempäivä III, Rovaniemi	Ekosysteemisestä liiketoimintamallit	19.4.2023
	Ekosysteempäivä IV, Oulu	Kohteen digitaalinen löydettävyys, ekosysteemin laajentaminen	1.11.2023
	Ekosysteempäivä V, Suomenlinna	Hanketulosten esittely, ekosysteemin laajentaminen, paikkatietopohjaiset kohdehallinnan konseptit	25.4.2024
<i>Matkailuliikkumisen konseptit</i>	TL8-bussityöpaja, Tunturi-Lappi	Uuden julkisen liikenteen bussireitin suunnittelun käynnistäminen, Tunturi-Lapin matkailun käyttäjäpersoonat	12.8.2021
	FIT-(pyörä)matkailijan profilointi ja matkailijan digitaalinen toiminnallisuus, Rovaniemi-Ylläs	Käyttäjäpersoonat, palvelupolut ja -konseptit	1.-2.9.22
	Juna+bussi -työpaja	Matkaketjujen rakentaminen	24.11.2022
<i>Vesiliikennekäyttötapa</i>	Kehittäjätiimin tapaaminen, Turku	Saariston matkailuliikkumisen käyttäjäprofiilit, asiakaskokemus ja palvelupolku	6.5.2022
	Saariston kesäkisa, Saariston seikkalijat: suunnittelu ja toteutus	Saariston alueen julkisen liikenteen saavutettavuushaasteen asiantuntijamäärittely	1.2.23 3.4.23 24.4.23 8.5.23
<i>Rikastettu reittiopas</i>	Rikastettu matkaketju -työpaja, Turku	Kokeilun suunnittelu, ratkaisun potentiaali ja soveltuvuus alueen tarpeisiin	24.1.2023
	Rikastettu matkaketju -työpaja, Kuusamo	Kokeilun suunnittelu, ratkaisun potentiaali ja soveltuvuus alueen tarpeisiin	16.2.2023
<i>Paikkatieto</i>	Paikkatietotyöpaja, Ylläs	Ylläksen alueen karttapohjaisen kohdehallinnan uudistaminen	13.12.2021
<i>Kapasiteetin hallinta ja optimointi</i>	Matkaketjutyöpaja, Kuusamo	Kuusamon seudun matkaketjukokeilun suunnittelu	8.12.2022
	Tunturi-Lapin matkailuliikkumisen toiminnanohjaus -työpaja, Levi	Matkahuollon, Kovakoodarien ja Sitowisen toiminnanohjausratkaisujen esittely	22.5.2023
	Tunturi-Lapin matkailuliikkumisen uudet ratkaisut	Muonion kunnan liikenteen toiminnanohjaus ja lentokenttäkuljetukset	1.6.2023

Tavoite	Tapahtuma/toimenpide	Sisältö	Aika
<i>Matkailuliikku- misen kokonais- hallinta</i>	Tunturi-Lapin työpajasarja: matkailuliikku- misen kokonais- hallinta ja uudet liikku- misen ratkaisut	Alueellisen matkailuliikku- misen kokonais- hallinnan kehittäminen	15.9.23 29.9. 24.10.23 13.11.23
	Visit Finland DataHub kehittäminen, Kuusamo	Alueellinen näkökulma Visit Finland DataHub kehitystyöhön	22.11.2023
	Ruka-Kuusamo -alueen Saavutettavuusfoorumi	Saavutettavuusfoorumin elvyttäminen ja uudelleen kehittäminen ja Reino- hanke yhteistyö	11.12.2023
	Visit Finlandin STF-indikaattorit: matkailuliikku- minen ja päästölaskenta	Matkailuliikku- misen STF indikaattorit destinaatiotasolla	19.12.2023, 23.1.2024

Liite 4. Viestintä- ja julkaisutoiminta

FIT ME! -hankkeen toiminnasta ja tuloksista viestittiin aktiivisesti eri foorumeilla koko hankkeen ajan. Hankkeen verkkosivut (<https://matkailuliikkuminen.fi/>) luotiin hankkeesta, sen tapahtumista ja tuloksista tiedottamiseen. Hankkeen käynnistymisestä tehtiin myös tiedote suomeksi¹ ja englanniksi².

Hankkeen aikana tuotettiin yhteensä kuusi konferenssiartikkelia (Taulukko 9) ja kahdeksan abstraktia (Taulukko 10) niin kotimaisiin kuin kansainvälisiin tapahtumiin. Abstraktien ja artikkeleiden pohjalta julkaisuista pidettiin joko tavanomaisia esityksiä tai posteriesityksiä. Tieteellisten artikkeleiden lisäksi Maria Hakkarainen (LY) on haastateltu Suomen Tieyhdistyksen ammattilehteen Tie & Liikenne 4/24: Tiestö on matkailun ja matkaketjujen olennainen lenkki.

Taulukko 9. Hankkeen aikana tuotetut konferenssiartikkelit

#	Otsikko	Konferenssi	Kirjoittajat (esittäjä)
1	Moving beyond MaaS with ecosystemic way of work	Transport Research Arena 2022 (TRA), 14-17.11.2022, Lissabon, Portugali	<i>Toni Lusikka (VTT)</i> , Maria Hakkarainen (LY), Jenni Eckhardt (VTT)
2	Enriched travel chains with Beyond MaaS	3rd International Conference on Mobility as a Service (ICoMaaS), 29.-30.11.2022, Tampere	Olli Pihlajamaa, <i>Toni Lusikka</i> ja Jenni Eckhardt (VTT)
3	Impact assessment framework for tourism mobility services	3rd International Conference on Mobility as a Service (ICoMaaS), 29.-30.11.2022, Tampere	<i>Jenni Eckhardt (VTT)</i> , Minni Haanpää (LY)
4	Smart and Sustainable Destination Experiences: A Content Analysis on Finnish Tourism Experts' Perspectives	ENTER 2023, 18.-20.1.2023 Johannesburg, Etelä-Afrikka	<i>Minni Haanpää</i> ja Päivi Hanni-Vaara (LY)
5	Impact assessment of a rural tourism mobility service	Transport Research Arena 2024 (TRA), 15-18.4.2024, Dublin, Irlanti	<i>Jenni Eckhardt</i> ja Riina Isola (VTT), Minni Haanpää (LY)
6	Beyond MaaS: Enriched Travel Chains	Transport Research Arena 2024 (TRA), 15-18.4.2024, Dublin, Irlanti	Olli Pihlajamaa, Toni Lusikka, Janne Lahti ja <i>Jenni Eckhardt</i> (VTT), Maria Hakkarainen (LY)

¹ <https://www.vttresearch.com/fi/uutiset-ja-tarinat/matkailuliikkumiseen-kehitetaan-uusia-palveluja-jotka-tuovat-kasvua>

² <https://www.vttresearch.com/en/news-and-ideas/new-mobility-services-individual-travellers-bring-growth-business-and-sustainability>

Taulukko 10. Hankkeen aikana tuotetut abstraktit sekä niistä pidetyt esitykset

#	Otsikko	Konferenssi	Kirjoittajat (esittäjä)
1	Smart rural – peripheral destinations, urban solutions?	Pohjoismaisen matkailututkimuksen symposium (30th Nordic Symposium on Tourism and Hospitality Research - smart rural), 29.9.2022, Porvoo	Maria Hakkarainen ja Minni Haanpää (LY), Toni Lusikka ja Olli Pihlajamaa (VTT)
2	Digitalizing tourism mobility – building a common framework for an ecosystem	Pohjoismainen maantieteen tutkijoiden tapaaminen NGM, 20.-22.6.2022, Joensuu	Maria Hakkarainen ja Minni Haanpää (LY)
3	Matkailuliikkumisen uudet palvelut maaseudulla	Maaseutututkijatapaaminen, 25.8.2022, Lappeenranta	Jenni Eckhardt (VTT)
4	Matkatiedon laatu ja sen mittaaminen	Väylät & Liikenne, 22.3.2023, Hämeenlinna	Olli Pihlajamaa (VTT)
5	Matkailuliikkumisen kokeilut maaseutualueilla	Maaseutututkijatapaaminen 30.8.2023, Salo	Jenni Eckhardt (VTT)
6	Matkailuliikkumisen kokonaishallinta	Matka 2024 - Tutkimuksella tulosta! 18.1.2024, Helsinki	Toni Lusikka (VTT), Maria Hakkarainen (LY)
7	Data, digitalisation, platforms, data spaces: What can be achieved in a tourism mobility ecosystem?	Matkailu- ja vapaa-ajantutkimuksen symposium 2024, 22.5.2024, Helsinki	Toni Lusikka (VTT), Maria Hakkarainen (LY), Olli Pihlajamaa (VTT)
8	Maaseudun matkailupalveluiden saavutettavuus digitalisaatiota hyödyntäen	Maaseutututkijatapaaminen 29.8.2024, Runni	Jenni Vestinen ja Olli Pihlajamaa (VTT)

Hankkeesta ja sen tuloksista pidettiin useampi esitys Matkatietotyöryhmässä, joka on yksi Fintrafficin vetämistä liikenteen dataekosysteemin työryhmistä. Esityksiä pidettiin myös liikenteen ja matkailun kotimaisissa webinaareissa ja tapahtumissa sekä kansainvälisessä Airport Regions Council:n konferenssissa (Taulukko 11).

Taulukko 11. Hankkeen aikana toteutettu muu viestintä eri tilaisuuksissa.

#	Otsikko/aihe	Tilaisuus	Esittäjä(t)
1	FIT ME! -hanke-esittely	Kotimaan matkailun kehittämisen - työpajasarja: saavutettavuus, 9.11.2021	Toni Lusikka (VTT)
2	FIT ME! -hanke-esittely	Matkatietotyöryhmän kokous, 14.12.2021, Teams-etäkokous	Toni Lusikka (VTT)
3	Matkailuliikkumisen tilannekatsaus	Matkatietotyöryhmän kokous, 28.6.2022, Teams-etäkokous	Toni Lusikka (VTT)
4	Matkailuliikkumisen tilannekatsaus	Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon tiekarttatyön johtoryhmä, 7.10.2022	Toni Lusikka (VTT)
5	FIT ME! Case: rikastettu matkaketju	Matkatietotyöryhmän kokous, 12.4.2023, Teams-etäkokous	Toni Lusikka (VTT)
6	FIT ME! -hankkeen matkailuliikkumisen kokeilut harvaan asutuilla alueilla	Maaseutuliiikenteen ajankohtaiswebinaari 12.5.2023	Olli Pihlajamaa (VTT)

#	Otsikko/aihe	Tilaisuus	Esittäjä(t)
7	Työpaja 2: Digitaaliset palvelut matkaketjun tukena	Juna ♥ Pyörä –työpaja, junaseminaari, Helsinki-Joensuu, 21.9.2023	Olli Pihlajamaa (VTT)
8	Rikastetut matkaketjut – Konsepteja ja toteutuksia	Matkatietotyöryhmän kokous, 14.2.2024	Olli Pihlajamaa (VTT)
9	Useita esityksiä	FIT ME! -hankkeen loppuseminaari 25.4.2024, Helsinki	Jenni Eckhardt, Toni Lusikka ja Olli Pihlajamaa (VTT), Minni Haanpää ja Maria Hakkarainen (LY)
10	FIT ME! project (esitys + paneelikeskustelu)	Airport Regions Council Conference, 16.5.2024, Vantaa	Jenni Eckhardt (VTT)
11	FIT ME! -hankkeen tulosten esittely	Tunturi-Lapin aluetoimijatapaaminen, 27.5.2024, Ylläs	Maria Hakkarainen (LY)
12	FIT ME! –hanke-esittely	Nordic Pulse Summit, 28.5.2024, Rovaniemi	Maria Hakkarainen (LY)
13	Kutsuttu puheenvuoro: FIT ME! - Matkailuliikkumisen kehittäminen Suomessa: Tutkimusta ja kehittämistä toimialojen rajapinnoilla,	Matkailufoorumi, 7.6.2024, Helsinki	Maria Hakkarainen (LY) ja Toni Lusikka (VTT)

Tietoiskuja järjestettiin hankekonsortiolle kuukausittain lähes koko hankkeen ajan, yhteensä 21 kertaa. Tietoiskuissa esitettiin pääasiassa hankkeen välituloksia ja hankkeelle tehtyjä opinnäytetöitä, mutta myös hankekonsortion ulkopuolisia organisaatioita kutsuttiin pitämään esityksiä. Organisaatiot ja esitysten aiheet olivat: Best Arctic AS/ Arctic Route rajat ylittävä linja-autoliikenne, Visitmoov/ ranskalainen matkailuliikkumisen sovellus, Visit Finland/ DataHub, Suomenlinnan hoitokunta/Suomenlinnan digiopas sekä Taiteilijayhdistys Hiljaisuus ry/ Hiljaisuus-festivaalin toiminnanohjaus.

Hankkeen aikana järjestettiin viisi ekosysteempipäivää, joista kaksi ensimmäistä oli suunnattu hankekonsortiolle, ja seuraavat kolme olivat kaikille avoimia (Taulukko 12). Viimeisen ekosysteempipäivä pidettiin hankkeen loppuseminaarin yhteydessä. Ekosysteempipäivissä kerrottiin hankkeen välituloksia sekä yhdessä työstettiin ennalta määritettyä matkailuliikkumisen kehittämisen teemaa. Avointen ekosysteempipäivien tarkoituksena oli myös viestiä hankkeesta ja edesauttaa yhteistyön syntymistä uusien toimijoiden kanssa.

Taulukko 12. Hankkeen aikana järjestetyt ekosysteempipäivät.

#	Ekosysteempipäivän teema	Aika ja paikka
1	Kehittäjätiimit, matkailuliikkumisen käytötapausten luominen	18.3.2022, Teams-tapaaminen
2	Matkailuliikkumisen ekosysteemin rakentaminen	14.12.2022, Espoo
3	Ekosysteemiset liiketoimintamallit	19.4.2023, Rovaniemi
4	Ekosysteemin laajentaminen	1.11.2023, Oulu
5	Ekosysteemin laajentaminen, paikkatietopohjaiset kohdehallinnan konseptit	25.4.2024, Helsinki

Hankkeen aikainen kansainvälinen yhteistyö toteutui konferenssien lisäksi etätapaamisten sekä vierailujen kautta (Taulukko 13). Ranskalaisen MaaS & Tourisme (Liikkuminen palveluna -konsepti & Matkailu) -työryhmän kanssa pidettiin etätapaaminen, jonka jälkeen yhteistyötä työryhmän jäsenten kanssa jatkettiin palaveriin ja Ranskan vierailumatkan aikana. Lisäksi Ranskan matkan aikana luotiin kontakteja muihin yrityksiin. Skotlannin tutkimusvierailun aikana osallistuttiin Scottish Rural and Island Transport Community (SRITC) -kokoontumiseen, jossa kuultiin kokemuksia ja verkostoiduttiin muun muassa kohdekehittäjien ja kutsuohjautuvaa liikennettä tarjoavien yritysten kanssa, joiden kanssa jatkettiin etätapaamisilla vierailun jälkeen. Portugalilaisen korkeakoulun kanssa pidettiin etätapaaminen. VTT/Jenni Eckhardt valittiin myös Portugalissa pidettyyn Interreg Europe Policy Learning Platform -tilaisuuteen asiantuntijaksi harvaan asuttujen alueiden liikkumispalveluiden osalta. Norjalaisen Kongsberg City & Lab -kokeilualueen jäseniä vieraili Suomessa maaliskuussa 2023 ja he tapasivat FIT ME!- hankkeeseen liittyen VTT:n, Lapin yliopiston ja Tunturi-Lapin kehityksen hankehenkilöitä.

Taulukko 13. Hankkeen aikana toteutetut kansainväliset vierailut ja yhteistyö.

Paikka	Tarkoitus	Ajankohta	Tutkijat/toimijat
Etätapaaminen	Tiedonvaihtotapaaminen: ranskalaisen MaaS & tourisme -työryhmän ja suomalaisen matkailuliikkumisen tilanteen esittelyt	10.5.2022	Jenni Eckhardt (VTT)
Etätapaamiset	Tiedonvaihtoa ja yhteisten jatkokehitys ja tutkimusintressien työstämistä. Sustainable Tourism Mobility –hanke, TransDanube –verkosto ja Tunturi-Lapin alue.	26.9.22 11.11.22 21.3.23	Toni Lusikka (VTT), Maria Hakkarainen (LY), Katja Kaunismaa (Tunturi-Lappi)
Rovaniemi, Tampere	Yhteistyötapaamiset Jyväskylän yliopiston ja Griffithin yliopiston (Australia) kanssa. Osallistuminen haastatteluun Griffithin yliopiston käynnissä olleeseen Tourism mobility -hankkeeseen liittyen.	10.11.22 29.11.22	Maria Hakkarainen (LY), Toni Lusikka ja Jenni Eckhardt (VTT)
Helsinki, Rovaniemi, Muonio	Tiedonvaihtotapaaminen: Kongsberg City & Lab, Norja	maaliskuu 2023	Jenni Eckhardt (VTT), Maria Hakkarainen (LY), Veli-Matti Hettula (Tunturi-Lapin Kehitys)
Skotlanti, Aviemore	Kansainvälisen yhteistyön rakentaminen ja matkailuliikkumisen palveluiden havainnointi. Paneelikeskustelu ja esitys (Jenni Eckhardt).	8.-12.5.2023	Jenni Eckhardt (VTT), Toni Lusikka (VTT)
Ranska (Pariisi, Lyon/Grenoble, Aix-en-Provence)	Kansainvälisen yhteistyön rakentaminen ja matkailuliikkumisen palveluiden havainnointi	11.- 17.6.2023	Jenni Eckhardt (VTT)
Portugali, Evora	Tiedonvaihto Interreg Europe Policy Learning Platform -tilaisuudessa 'MaaS solutions for (very) low-density areas'. Muun muassa FIT ME! -vaikutusarviointikehikon ja Matkahuollon toiminnan esittely	17.- 18.10.2023	Jenni Eckhardt (VTT)
Etätapaaminen	Tiedonvaihto: Escola Superior de Tecnologia e Gestao:lle ("Porton AMK") esittely FIT ME!:n tuloksista.	8.3.2024	Jenni Eckhardt (VTT)

Hankkeen aikana toteutettiin yksi kuukauden mittainen tutkijavaihto VTT:ltä Lapin yliopistolle (Taulukko 14). Hankkeelle toteutettiin yhteensä kahdeksan opinnäytetyötä, joista viisi oli pro gradu -tutkielmaa, kaksi kandidaatin tutkielmaa ja yksi ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö (Taulukko 15). Lisäksi hanke tuotti aineistoa kahteen tekeillä olevaan väitöskirjaan. FIT ME! -hanke on myös ollut toimeksiantajana viidellä Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun kursseilla.

Taulukko 14. Hankkeen aikana toteutettu tutkijavaihto.

Kohde	Tarkoitus	Ajankohta	Tutkija
Rovaniemi, Lapin yliopisto	Tutkijavaihto; osaamisen syventäminen ja tutkimuksellisten näkökulmien laajentaminen	30.3.-30.4.2023	Jenni Eckhardt (VTT)

Taulukko 15. Hankkeelle toteutetut opinnäytetyöt.

#	Opinnäytetyö	Tekijä, oppilaitos	Ohjaaja/toimeksiantaja
1	Kestävän suunnittelun toimintamallit ja toimijuudet Varsinais-Suomen meri- ja rannikkomatkailemisen viranomaisasiakirjoissa (pro gradu-tutkielma)	Vera Hirvonen, Lapin yliopisto	Maria Hakkarainen (LY)
2	Kaupungin paikallisliikenne osana matkailuliikkumisen ketjua (kandidaatin tutkielma)	Susanna Siiskonen, Lapin yliopisto	Maria Hakkarainen (LY)
3	Kestävää matkailuliikkumista verkostoitumalla (yamk-opinnäyte)	Aino Leiviskä ja Anna Sippel, Lapin AMK	Maria Hakkarainen (LY) ja Juho Uutela (Beyond Arctic)
4	Digital Journey Planner as a Facilitator of Last Mile Transportation Services in a Peripheral Tourism Destination (pro gradu-tutkielma)	Jouko Nuottila, Itä-Suomen yliopisto	Maria Hakkarainen (LY)
5	Digitaalinen transformaatio suomalaisen matkailutoimialan muutosvoimana (pro gradu-tutkielma)	Miikka Raulo, Lapin yliopisto	Maria Hakkarainen (LY)
6	Paremmiin perillä – etnografisen ymmärryksen Matkahuollon liikennöitsijöiden asiakaskokemuksen tukena (pro gradu-tutkielma)	Maaru Seppä, Lapin yliopisto	Tuomo Kinnunen (Matkahuolto)
7	Karttakohteiden suosittelu LBSN-palveluissa (kandidaatin tutkielma)	Lassi Timoskainen, Tampereen yliopisto	Teemu Joensuu (Zoneatlas Oy)
8	Kaupunkien älyratkaisut kestävän matkailun mahdollistajina (pro gradu -tutkielma)	Susanna Siiskonen, Lapin yliopisto	Maria Hakkarainen (LY)

FIT ME! -hankkeen tuloksista on julkaistu tai on tulossa tämän loppuraportin ja muiden tässä liitteessä (Liite 4) esitettyjen julkaisujen ja esitysten lisäksi laajempi tulosraportti, kolme White paperia ja toimintasuositukset (Taulukko 16).

Taulukko 16. FIT ME! -hankkeen tulosjulkaisut.

#	Julkaisu	Tekijät
1	<i>Matkailuliikkumisen tulevaisuus ja kehittäminen.</i> Tulosraportti: FIT ME! Foreign Individual Travelers' Hospitality and Mobility Ecosystem (2024, tulossa)	Lusikka, T., Hakkarainen, M. & Vestinen, J. (toim.)
2	White paper, <i>Tulevaisuuden matkailijat fyysisten kokemusten äärellä</i> (2024)	Haanpää, M. & Hanni-Vaara, P.
3	White paper, <i>Matkailuliikkumisen kokonaishallinta</i> (2024, tulossa)	Hakkarainen, M. & Lusikka, T.
4	White paper digitalisaation teemasta (2024, tulossa)	Lusikka, T., Pihlajamaa, O. & Hakkarainen, M.
5	Toimintasuositukset: <i>Matkailuliikkumisen palvelut edellyttävät käyttäjälähtöisyyttä, digitalisaatiota ja omistajuutta.</i> (2024, tulossa)	Vestinen, J., Lusikka, T., Hakkarainen, M., Pihlajamaa, O. & Haanpää, M.